D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1969 METAI, SAUSIO MĖNESIO 4 D. / JANUARY 4, 1969 / PART TWO NR. 3 (1)

Apie lituanistines bibliotekas

Kaip šiame krašte surasti lietuviškas knygas

DR. B. JONAITIS

Teko pastebėti šio laikraščio 1968 m. lapkričio 3 d. nr-y Antano Kučo straipsnį "Lituanistinės bibliotekos". Klausimas labai svarbus. Straipsnis turi gerų minčių, tačiau kai kurie pasiūlymai dar reikėtų gerokai apgalvoti ir pasvarstyti.

Aišku, mums reikalinga gera biblioteka, kurioje būtų sutelkta kuo daugiausia lietuviško spaus dinto žodžio ir knygų apie Lietuvių ir lietuvius svetimomis kalbomis. Tačiau nenorėčiau sutikti, kad pagal A. Kučo siūlymą "į tokią biblioteką reikėtų sutelkti lituanistinės srities knygas iš dabar esančių įvairiose vietose lietuviškų knygynų, kitaip sakant, juos sujungti". Priežasčių yra ne viena. Pirmiausia, sujungiant dabartines lietuviškas bibliotekas, atsirastų labai daug duplikatų, o kurgi juos tada dėti? Sunaikinti būtų gaila, laikyti — per daug vietos užimtų, kurios bibliotekoms visada trūksta. Be to, kai ištisi miestų kvartalai lengvai pa leidžiami dūmais dėl kokių niekų ar sąmoningai iššaukto susidūrimo su policija, tai labai rizikinga būtų viską sudėti vienoje vietoje. Tada galima staiga visko netekti. Nedaug trūko, kad taip būtų atsitikę su lietuviška bibliotekėle Marianapolyje gaisro metu. Todėl didmiesčiai, kaip Chicaga ar Washingtonas, tokiai bibliotekai nėra tinkama vieta. Reikėtų parinkti nedidelį universitetinį miestuką prie gero susisiekimo, kurį ir bombarduoti raketomis nebūtų prasmės. Pagaliau gyvename dideliame krašte, tad būtų patogiau turėti lietuviškas bibliotekas keliose vietose. Žinoma, būtų gerai, jei būtų viena reprezentacinė biblioteka, pati turtingiausioji, o kitos galėtų būti jos skyriai.

Dabar turime šiuos žymesnius lietuviškų knygų rinkinius lietuvių ar jų įstaigų žinioje: Pasaulio Lietuvių archyve, Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje (A. Račkaus rinkinys), Kazimieriečių akademijoje (jei jos iš ten dar neišjungtos) —visos trys Chicagoje. Dar yra "Alkos" muziejaus rinkiniai Putname, Conn., marijonų Marianapolyje (Thompson, Conn.), Lituanistikos institute Marylande, pagaliau visa eilė privačių rinkinių, kuriems ankščiau ar vėliau reikės padėti, jei nenorime, kad atsidurtų seno popieriaus supirkimo vietose. Tad klausimas taip lengvai neišsprendžiamas. Visiška centralizacija nebūtų gerai.

Antras A. Kučo iškeltas uždavinys yra toks: "Paruošti Amerikos bibliotekose esančios lituanistikos katalogą". Teoretiškai atrodo labai gražu, tačiau praktiškai toks darbas užtruktų apie dešimtį metų ir pareikalautų apie 100,000 dolerių, net ir pensininkus įtraukus į šį darbą, kuriuos pirmiausia dar reikėtų tokiam darbui tinkamai paruošti.

Pirmų pirmiausia tenka pasvarstyti, ar tokio projekto vykdymas būtų tikslingas ir ar jis iš viso reikalingas? Visokių suvestinių katalogų jau yra aibė atspaus dinta ir vis dar daugiau spausdinama. Paklauskite kurioje didesnėje mokslinėje bibliotekoje patyrusio "reference librarian", kaip surasti lietuviškas knygas ar periodinius leidinius, ir jis jums galės greit pasakyti, kaip sužinoti kurios bibliotekos ir ką turi iš lietuviškos literatūros. Tuos šaltinius aš čia trumpai suminėsiu.

P. Osmolskis Ex libris

1. Visi lietuviški žurnalai ir periodiniai leidiniai, esą JAV ir Kanados bibliotekose, yra įtrauk ti šiame leidinyje: Union List of Serials in Libraries of the United States and Canada. 3rd ed., New York, Wilson Co., 1965. 5 tomai. Dėl laikraščių vieno tokio leidinio nėra, bet bibliotekininkas galės nurodyti visą eilę Kongreso bibliotekos ir kitų išleistų sąrašų, kurie galės pagelbėti.

2. Naujas lietuviškas knygas rasime įtrauktas šiuose kapitaliniuose leidiniuose: The National Union Catalog: a Cumulative Author List Representing Library of Congress Printed Cards and Titles Reported by other American Libraries. Leidžiamas reguliariai metų ketvirčiais, tada duodami metiniai suvestiniai ir pagaliau penkmečių suvestiniai tomai. Iki šiol išleista dvi su vestinės serijos, apimančios 1958 — 57 metus (28 tomai) ir 1958-62 metus (54 tomai). Leidinys tęsiamas aukščiau nurodytu būdu. Jį leidžia Kongreso biblioteka, kitoms bibliotekoms bendradarbiaujant. Be to, šį leidinį papildo dar kitas suvestinis katalogas: The National Union Catalog: 1952 — 1955 Imprints. Author List. Išleistas 1961 m., 30 tomų. Abiejuose veikaluose knygos duodamos katalogo kortelių forma, alfabetiškai pagal autorius. Kiekvienam veikalui naudo jant sutrumpinimus yra nurodytos bibliotekos, kurios jį turi. Kaip papildomą priemonę galima suminėti nuo 1950 m. leidžiamą pagal dalykus sutvarkytą kataloginių kortelių būdu sudarytą leidinį: Library of Congress Catalog— Books: Subjects. Jis irgi leidžiamas metų ketvirčiais ir vėliau suvestiniais tomais.

3. Dabar kyla klausimas: o kaipgi su lietuviškom knygom, kurios buvo išleistos prieš 1952 metus? Čia gali iš dalies padėti šie katalogai: Library of Congress Catalog of Printed Cards, 1942-48, 167 tomai ir papildymų 42 tomai. Jį pratęsia Library of Congress Author Catalog, 1948-52, 24 tomai. Toliau jau atsiremiame į 2 punkte suminėtus katalogus.

Tiesa, iki kokių 1945 m. lietuviškų knygų Kongreso bibliotekoje nedaug tebuvo. Be to, ne visos jos pateko į čia suminėtus LC spausdintus katalogus, nes į juos nebuvo dedamos nepilnai sukataloguotos knygos, vadinamos "priority 4", kadangi joms, kaip laikomoms nesvarbiomis, nebuvo spausdinamos kataloginės kortelės (laikinos kortelės katalogų dėžėse yra). Tokių lietuviškų knygų suskaičiau 114 (Main bldg., deck D.). Tai daugiausia pokario lietuvių tremtinių leidiniai Vokietijoje. Berods iki 1949 m., Kongreso biblioteka neturėjo nei vieno gerai lietuviškai mokančio tarnautojo. Dabar jau visos lietuviškos knygos, kurias Kongreso biblioteka laiko, yra pilnai sukataloguojamos ir kataloginės kortelės atspausdinamos. Lietuviškas (ir latviškas) knygas jau keleri metai kataloguoja prof. P. Skardžius, o anksčiau katalogavo E. Stankaitė.

Reikia suminėti dar labai svar bus katalogas, kuris Kongreso bibliotekos pagrindinių rūmų I auk šte užima didelę salę. Tai apie 60 milijonų kortelių turįs, taip vadinamas, National Union Catalog. Jame įtrauktos svarbesnės knygos, esančios JAV ir Kanados didžiosiose bibliotekose, jų įgytos prieš 1956 metus. Kas nori sužinoti, kokia biblioteka turi kurią lietuvišką knygą, gali parašyti už klausimą tiesiog arba per savo vietinę biblioteką, adresuotą taip: Union Catalog Division, The Library of Congress, Washington, D.C. 20540. Dėl naujesnių leidinių dar reikia pridėti: Current Imprints Unit. Į tokius užklausimus paprastai visados atsakoma, nesvarbu, ar klaustų pro fesorius, ar pirmametis studentas, nors kartais tokio atsakymo gali tekti palaukti kelias savaites.

1968 metais pradėtas milijoninis projektas: kad nereikėtų važinėti ar rašinėti užklausimų į Washingtoną, tie milijonai kortelių bus tinkamai suredaguoti ir atspausdinti knygose. Šis milžiniškas veikalas pavadintas taip: The National Union Catalog. Pre- 1956 Imprints. Darbas buvo pradėtas šiais metais, jis iš dalies dirbamas Kongreso bibliotekoje Washingtone, iš dalies Londone, ten ir spausdinamas. Jo 1968 m. jau išėjo penki dideli tomai, juose pateko 111, 132 veikalai, tačiau dar nei raidė A nėra įpusėta. Į šias knygas pateko ir

(Nukelta į 3 psl.)

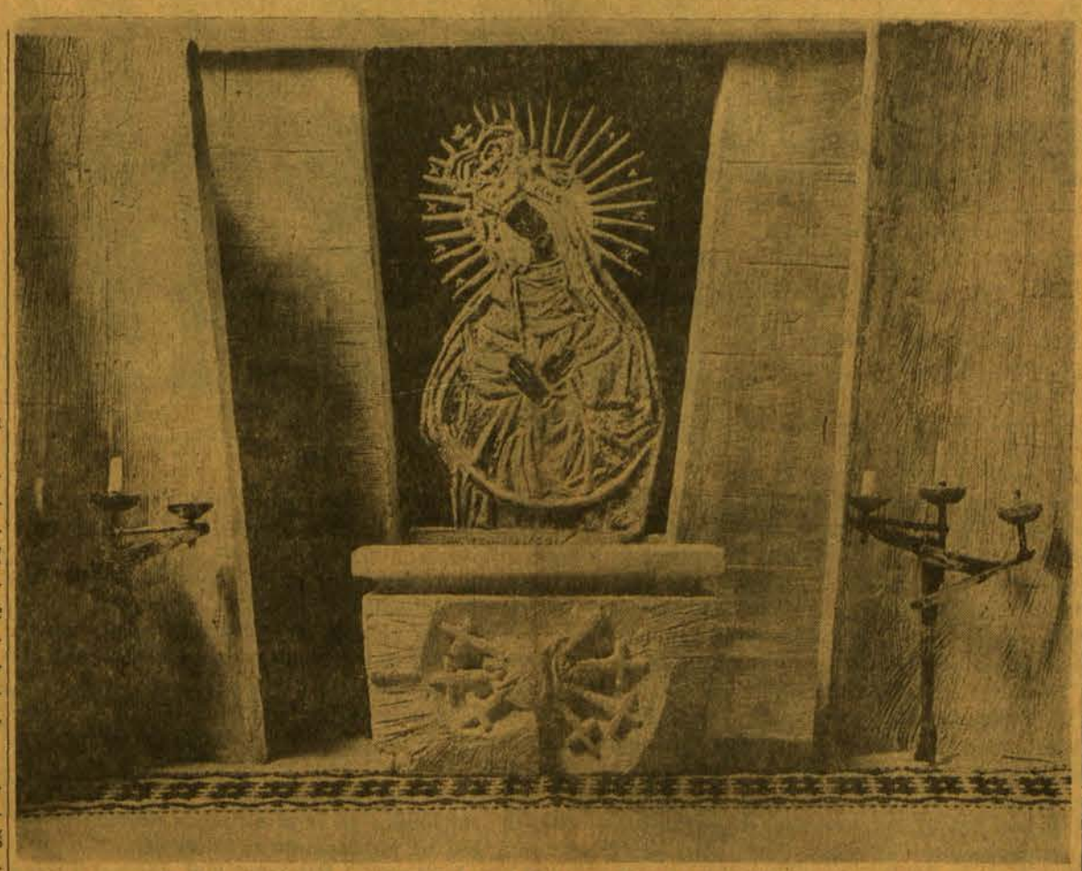

Romoje statomos koplyčios altoriaus modelis. Projektas dail. Vyt. Jonyno. Nuotr. Vyt. Maželio

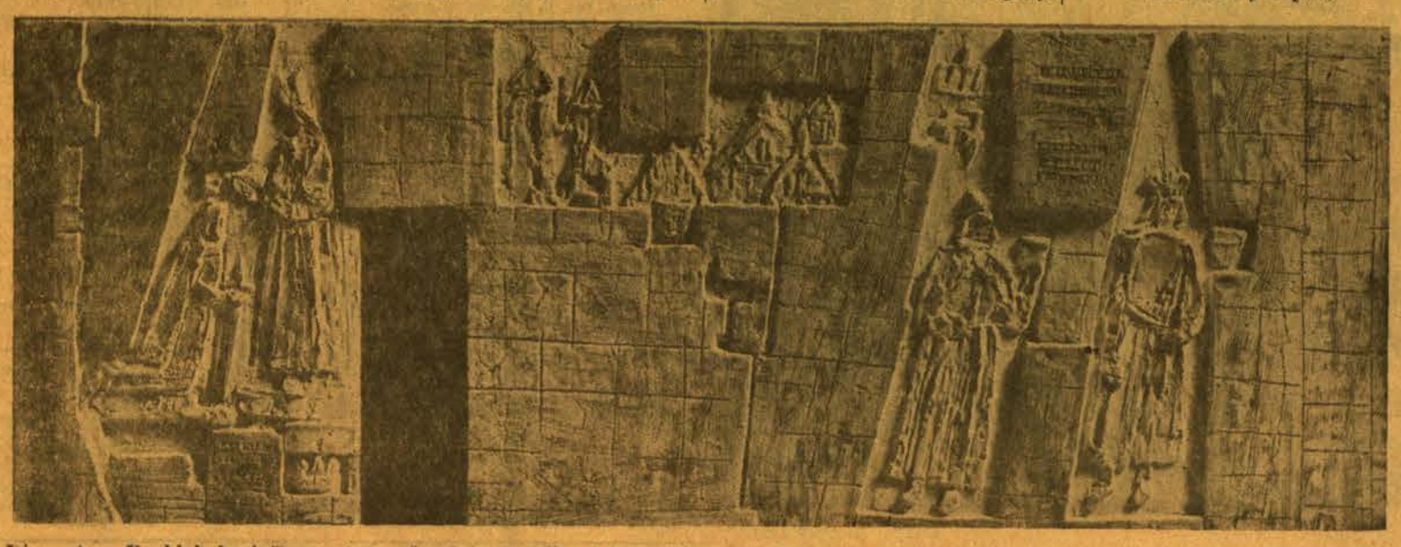

Viena sienų Kankinių koplyčios, statomos Šv. Petro bazilikos kriptoje Ro moje. Projektas yra paruoštas dail. Vyt. Jonyno .Nuotr. Vyt. Maželio

Šiame numery:

- Eksperimentai išeivių kūrėjai yra tinkamesni už standartus.
- Apie lituanistines bibliotekas.
- Dramaturgas E. Ionesco apie komunistinę tironiją.
- Teatrinė realybė be blizgučių.
- Vlado Šlaito eilėraštis.
- Dariaus Lapinsko muzikinės keliones užrašai.
- Stepo Sodeikos kūrybos paminklinis leidinys.
- Eglė žalčių karalienė Detroito centrinėje bibliotekoje.
- A. A. Vladas Stanka.
- Spyglai ir dygliai.

Kertinė Paraštė

Eksperimentai išeivių kūrėjui yra tinkamesni už standartus

Sveikintina, kad Laisvės jubiliejinių metų įkarštyje buvo ne tik užsimota, bet ir realizuota nemaža naujų kultūrinių planų: gausiau pasirodė naujų leidinių, brošiūrų (bet ir nedaug, lyginant su tuo, kiek buvo žadėta); gimė net nauja periodika! Tai reiškia, kad sąlygos išeivijoje yra ne per blogiausios — ir jei ką jau labai norime gausiau ar nepriklausomiškiau išsisakyti, pajėgiame ne tik seną pakeisti, bet ir naują sutverti.

Pagalvojus apie praėjusių metų veržlumą ir išradingumą, lyg norėtųsi jį dabar perkelti ir įjungti gal kiek į kitokią, jau grynai kultūrinę plotmę. Ir tai daryti mūsų išradingų, veržlių ir nauju nepriklausomiškumu šnekančių, eksperimentuojančių ir "mirčiai" nepasiduodančių dailiųjų menų labui.

Norėtųsi tad trumpai prisiminti, kas yra nauja, veržlu ir kaip pas mus visa tai randa atgarsį. Pavyzdžiui, Vakarų pasaulyje, po beveik 1800 metų vyravusio įvairiaspalvio klasiko, staiga pasirodė realizmas! Šiam naujam judėjimui pradžioje buvo nelengva įtikinti publiką. Realistiškas, natūralistinis, regionalinis ir biografinis raštas tuo metu buvo nekenčiamu avangardu! Bet ilgainiui jis tapo priimtas.

Vėliau reakcija realizmui prasistūmė į priekį. Tai buvo psichologinė, analitinė, neoromantiška, impresionistiška, eks presionistiška ir "vidaus gelmių" kūryba. Ir ją nauja intelektualinė ir idėjų kūryba (su nauju liberalizmu, humanizmu, reliatyvizmu, egzistencializmu ir kt.) išstūmė nuo scenos, o poezijoj tik natūralus ar eksperimentiškas eiliavimas tapo gražus. Gi šiandien avangardu yra šių dienų avangardas, kurį nelengva, bet vis dėlto, gerai pasidairius, atpažinti dar galima.

Ir mes po žemaitės realizmo juk nesustojom. Ir mes, kad ir vis kiek pavėluotai, pakopjuodami ar ir originailiai (ačiū Dievui!) prasistūmėm pro minėtas tradicijas, ir kartais (kaip keturvėjininkai ar žemininkai) gan nepriklausomais būrelais "kalėm" naujos išraiškos pasaulį.

Išeivijoj šiam "kalimui" laikiną priegłobstį suteikė neilgai gyvavę "Literatūros Lankai" ir tik labai, labai atsitiktinai vienas kitas, pavienis dalykėlis, prasistūmęs bendroj periodikoj (su paaiškinimais), atskiru leidiniu, ar kampuotesnio stiliaus straipsniu, ar neplokščia, sakysim, ketvirtą išmatavimą turinčia poezija. Bet visa tai atsitikdavo retai, tikrai per retai.

Šiuo laiku išeivijos kūryba yra lyg "persveriama" veikalais apie tai, kas buvo pasiekta, negarantuojant jai didelių vilčių ateičiai, ir žiūrima vis atgalios — į paliktą žemę, tikintis, kad tik ten būtinai atsiras tie, kurie neš lietuviškos kūrybos avangardinę vėliavą. Mums, apsuptiems lengvai prieinamu Vakarų pasaulio avangardu, lyg yra siūlomas poilsis, tradicijos tęsimas. Bet, kitaip galvojantiems, kyla dar viena mintis: argi ir mūsų kritikai be priimtuvo nepajėgia avangardo suprasti? Juk tokia kritika randama laikraščiuose ir žurnaluose; ypač skirta muzikai, literatūrai, rečiau dailei. Su avangardisto kūryba nemokšiškai nesiskaitoma, ir jis lieka ne tik publikos, bet ir kritikos lengvu pajuokos taikiniu...

Nedovanotina, kai net tokie, šiek tiek ovatinio, laužytėlesnio sakinio ar neįprasto turinio meistrai užkliūva *čia* (išeivijoj!), kai tuo tarpu, bent mažiausiu šia linkme pasistūmimu Lietuvoj džiaugiamasi ir visa tai giriama! Argi užmiršome, kad *mums* ant pečių ši atsakomybė yra uždėta? Kad gautą "stipendiją į užsienį" išnaudotume ir čia ištryptume kuo daugiau *naujų* pėdsakų mūsų dailiojo rašto, muzikos ir dailės pasauliui! Sau pasilaikę "stipendiją", džiaukimės ir Tėvynės tradicija, bet neužmirškime ir to, kaip nelengva būdavo kūrėjui patekti į užsienį.

Mums, pavyzdžiui, tiesiog verkiančiai trūksta grynai literatūrinio, dažniau pasirodančio žurnaliuko, kai tuo tarpu net tokioje materialistiškoje Amerikoje avangardinių — quarterly literary, "Little" žurnalų yra daugiau kaip 200! (žr. Wrier's Market '68). Jų dauguma skiriasi tuo, kad pageidauja: "no scholarly essays", nevaržo net "taboo", bet *"...prefer experimental work rather than the standard stuff."* Tokie pageidavimai verčia užmiršti standartus ir būtinai skatina kurti ką nors naujo. Šiais 1969 metais reikėtų linkėti, kad ir pas mus dar gimtų ar būtų atgaivintas (Literatūros Lankai?) nuo niekieno nepriklausomas, dažniau pasirodantis, 99% literatūrinis leidinys. O gal kokia nors jau egzistuojanti periodika pasiskelbtų, kad štai, va, ima ir įsiveda panašią grynai literatūrinę — nestandartinę skiltį?

P. Mln.

A. Tamošaitis Ex libris

Dramaturgas E. Ionesco apie komunistinę tironiją

E. IONESCO, rumunas, buvęs prancūzų kalbos mokytojas Bukarešte. Atvykęs į Paryžių doktorizuotis Sorbonoje, visam laikui pasiliko Prancūzijoje. Greitu laiku jam pavyko iškilti kaip dramaturgui. Nūdien Ionesco pripažintas viso pasaulio žymiausiu dabarties dramaturgu, o jo veikalai dažniau negu bet kurio kito dramaturgo vaidinami viso pasaulio teatruose. Čia dedamas Ionesco straipsnis paimtas iš "Le Figaro Litteraire", 1968. XI. 11 d.

P. G.

Truputį daugiau kaip prieš vienerius metus viso pasaulio laikraščiai ir žurnalai, radijas ir televizija minėjo rusų revoliucijos 50 m. sukaktį. Kiek straipsnių, kiek studijų, kiek entuziastingų pagyrimų ir ditirambų!

Koks panegirikų koncertas ar apstulbinantis triukšmas! Marksistai ir ne marksistai, žurnalistai, rašytojai, politikai, žodžiu visi Prancūzijoje, Amerikoje, Vokietijoje, Italijoje, Brazilijoje ir Kuboje, daugiau ar mažiau socialistinėse šalyse, lygiai kaip ir kapitalistinėse minėjo didįjį įvykį, didžiąją tautą, didįjį Leniną ir kitus didžiuosius, kurie, tikrumoje, per pusę šimto metų ne tik nesugebėjo įkūnyti socializmo, bet įstengė įgyvendinti tik žmonijos istorijoje baisiausią tironiją. Per 50 metų karai, žudynės, smurtas, kalėjimai, kacetai ir pasiruošimai pavergti pasaulį. Visuotinio apakimo akivaizdoje aš vos keletą eilučių teparašiau, norėdamas išsakyti savo nustebimą, ir mėgindamas pasakyti tiesą, nelyginant anas vaikas, išdrįsęs sušukti: "Karalius nuogas!"

Tačiau, iš tikrųjų, ką gi aš galėjau padaryti? Kas man būtų patikėjęs? Kas būtų norėjęs patikėti? Ką galima padaryti prieš savanorišką apakimą?

Bet žmonės, atvykę iš kai kurių Rytų kraštų, rašytojai, mokslininkai ir menininkai, mėgino pasakyti Vakarų intelektualams, kad ten jie gyvena teroro, melo ir nelaimės pasaulyje. Deja! Jie susidurdavo su užsispyrėlišku ne supratimu visų kairiųjų intelektualų, t.y. su visų Vakarų pasaulio literatų. Liudytojai, kuriems nenorėjo tikėti, sugrįždavo namo nusivylę arba nesugrįždavo. Tačiau Vakarų šalyse, kur nepaisant visko, jiems buvo leidžiama apsigyventi, jie nedrįsdavo per daug viešai rodytis nei per daug kalbėti, nes jie čia buvo laikomi išdavikais. Tironijos ir cenzūros aukos čia, Vakaruose, jos patapdavo opozicijos šalininkų aukomis ir tepatirdavo iš kitų tik įtartiną neutralumą.

"Jūs gyvenat socialistinėje šalyje ir jūs esate nepatenkinti. Ko jums trūksta? — būdavo jiems sakoma. "Jūs manote, kad kapitalistinėse šalyse santvarka yra geresnė? Taip pat ir čia mes turime cenzūrą ir tironiją".

Ir žmonės, atvykę iš Rytų, kurie žinojo kas yra tironija ir užgniaužiantis smurtas, negalėjo rasti tos tironijos jų lankomose šalyse ar kuriose jie buvo pasiryžę pasilikti. Tačiau jie neišdrįsdavo nieko daugiau sakyti.

Nei tie, kurie su pavojum gyvybei peršokdavo per Berlyno sieną, nei sovietų tarnautojai, kurie kartais nusižudydavo užuot grįžę į savo kraštą, nei netgi knygos, autentiški dokumentai, nei protestai paties Stalino dukters, Eugenijos Ginzburg ir kitų, nei rusų rašytojų laikymas kalėjimuose, — niekas negalėjo įtikinti. Rusų tankų siautėjimas prieš Berlyno darbininkus, vengrų sukilimas ir tiek kitų įvykių greit buvo užmiršta. Iš tikrųjų, Vakarų buržuazija turėjo tarpusavio nesusipratimų, ji gyveno tarpusavio neapykanta, ji niekino kitų kraštų sau panašias, ir ši neapykanta buvo pernelyg didelė, pernelyg svarbi, ji reikalavo pernelyg daug laiko, kad būtų galima atsižvelgti į kitų išgyvenamą nelaimę.

Aš kalbėjau apie tuos kitus, aš mėginau apie tai liudyti aplink save. Tačiau bepročiai mane laikė pamišėliu. O tai buvo taip aišku. Prieš keletą metų, būdamas Luebecke, aš nuėjau ligi Rytų Vokietijos sienos. Ten buvo užtvara. Iki tos užtvaros vedė gėlėtas, medžiais apsodintas kelias, žmonės vaikštinėjo, mašinos važinėjo ligi kito pasaulio užtvaros.

Tučtuojau už tos užtvaros tyla ir dykuma. Nebuvo matyti jokio namo, jokio medžio, išskyrus išartą, neapsėtą dirvą, kad žmonės, norį pasprukti, negalėtų bėgti. Jokios augmenijos, jokio medžio, kad visa būtų atvirai matoma. Tolumoje buvo matyti besitiesią sargybų bokšteliai. Ten buvo pragaro pradžia.

Per visą tą laiką rusų ir jų gausių draugų daugelyje šalių,

V. Kisarauskas Ex libris

jų gausių suokalbininkų, savanoriškų ar priverstinių, propaganda šaukė apie Vakarų šalių išterinius persekiojimus. Dar kartą tie bepročiai sviedė ant kitų savo pačių persekiojantį pamišimą. Vienas draugas aktorius, nuvykęs į Maskvą susukti prancūzų — rusų filmą, man pasakojo, kad jo bendradarbis susipažino su viena mergaite. Jis savo draugą lydėjo į pasimatymą. Du rusų policininkai išlipo iš automobilio, pagriebė tą mergaitę ir nusivežė. Jie daugiau jos nebematė. Draugas sakė man papasakojęs tą įvykį, nes aš galįs jam patikėti. Kiti jį palaikė melagiu ir niekšu.

Tačiau buvo žmonių, aiškiai mačiusių, kėlusių balsą prieš tą pasibaisėtiną būklę, didelių rašytojų, kaip André Breton, André Gide, Monnier ar Panait Istrati, mėginusių apšviesti žmones. Buvo ir daugiau.

Bet pagal tai, kaip vyko įsitvirtinti pragarui, pagal tai kaip jo galia vis stiprėjo, vis darėsi baisesnė, žmonės suglumo. Blogis tapo istorine, nenuginčijama tikrove. Reikėjo eiti su laiku, pagal istorinės eigos ritmą, lyg patys revoliucionieriai nebūtų išėję prieš tą istorijos eigą. Budeliai tapo geradariais, baimė pavirto adoravimu. Po Kravčenko, po Koestlerio ir keleto kitų, atskleidusių komunizmą, jie buvo palaikyti niekšais, akliais, nusilpėliais, nevykėliais, literatūriniais atmatom. Kiti, kaip Albert Camus, kurių nebuvo galima apkaltinti geros valios stoka, buvo laikomi neišmanėliais, akliais. Tuo gi tarpu A. Camus tikrai buvo aiškiaregis.

Tiesa, buvo pradėtas pulti Stalinas, bet tik tada, kai rusų vadai leido jį pulti. Niekas iš tų, kuriuos vadiname intelektualais, nebūtų ištaręs nė vieno žodžio be šito leidimo, be įsakymo jį pasakyti. Bet kartu su tuo visad buvo tyčiojamasi iš narsių buržujų, kurie "paniškai bijo komunizmo" ir kurie Staliną vadina "žmogum su peiliu dantyse". Tikrumoje jis ir buvo žmogus su peiliu dantyse. Tokie yra taipgi ir tie, kurie dabar sėdi jo vietoje.

Šiandien, po rusų įsibrovimo į Čekoslovakiją, po neteisėtos ir nepateisinamos agresijos, dalis Vakarų pasaulio atrodo daugiau ar mažiau atbundanti iš savo nustėrimo. Greičiau gal mažiau, nei daugiau. Iš tikrųjų, Vokietijos mažapročiai studentai galėjo pasakyti, kad esą rusai tik ginasi, ir kad jie gerai padarę, okupuodami šalį, kuri suburžuazėjo. Taip pat aš galvoju apie tą studentą priešginą, kuris po gegužės sąmyšio vyksta atostogų į Angliją, aišku, savo tėvelio pinigėliais. Ten jis nelabai atidžiai sekė įvykius. Jam grįžus, tėvas papasakojo apie Čekoslovakijos okupavimą. Jaunuolis nesistebi, jis laiko rusus atlikus gerą darbą.

Štai kitas jaunuolis, gyvenąs aristokratiškiausiam Paryžiaus rajone, gražiam bute, kuriame turi savo kambarį, nukabinėtą Che Guevaros ir didžiausių istorijoje piktadarių Markso, Lenino ir kt. paveikslais, atkaklus vartotojų visuomenės priešas, vis dėlto jis vyksta į Saint Tropezą (ištaigingas kurortas. Vert.) savo automobiliu, suvartojančiu daug benzino. Sugrįžęs į Paryžių, jis skelbia kad Čekoslovakija jo nedomina. Tokie niekina čekus ir Čekoslovakiją, kuri tuo tarpu, ma no manymu, yra vienintelė Europos šalis tikrai verta būti nepriklausoma. Tačiau jaunas vyras turi kitas kates plakti, kitus žmones įžeidinėti.

Anastazija Tamošaitienė. Paukščiai (litograf.ja)

Be abejo, reagavo tie rašytojai ir žurnalistai, kurie dalinai visur, vis dėlto protestuoja ir kaltina. Aš tik stebiuos, kad jie pereitais metais išsijuosę gyrė pusę šimto metų tebevykstančias žudynes, sovietinę tironiją ir imperializmą. Man atrodo, kad jeigu jie tai daro, daro todėl, jog įsivaizduoja Rusijos milžinišką jėgą galint susilpnėti, kad už jos nugaros yra Kinija, kita baisi milžiniška jėga. Tačiau, jeigu Rusija pasirodys stipresnė, jie vėl sugrįž prie Rusijos.

Šiaip ar taip, tie protestai yra pavėlavę. Buvo kaltinama Amerika, ji vadinta imperialistine jėga dėl Rusijos apsupimo. Bet dėl to apsupimo šaukė Rusija, ir, savaime aišku, jai netikėti negalima. Dabargi rusai mus supa. Jie yra Šiaurėje nuo Skandinavijos, jie netoli nuo Anglijos, Indijos vandenyne, jie įsitvirtino Alžirijoje, Viduržemio jūroje, jie stovi prie Vokietijos sienų. Ir gerai ginkluoti. Dabar per vėlu. Liūdna Čekoslovakijos byla bus užmiršta, dovanota, pateisinta, pagirta, išgarbinta. Akivaizdoje Rusijos, kuri įrodė savo cinizmą, savo milžinišką jėgą, dabartiniai protestuotojai nusilenks, pritars, o ryt pagarbins.

Jau per vėlu protestuoti. Tuo tarpu kai iš mūsų pusės jauni ir mažiau jauni miesčionys linksminas revoliucijos žaidimu, Rusija jiems ruošia ateitį.

Aš kaltinu, gal būt, daugeliu atžvilgiu už tą patį, kuo kaltina kaltintojai, bet aš ypatingai kaltinu kaltintojus už jų egoizmą, jų nejautrumą, už jų stoką žmogiško solidarumo, už jų sąmoningą ar nesąmoningą pamėgimą tironijos, nes jie ją ruošia.

Jeigu aš nejaučiu jokios pagarbos Vakarų literatams, aš jaučiu meilės, ištikimybės ir tikrojo teisingumo vardu labai didelę pagarbą, pilną liūdesio ir baimės, rašytojams, menininkams, protestuotojams Lenkijoje, Čekoslovakijoje ir tiems didvyriams ir kankiniams, kurie kalinami Rusijoje. Ir aš atsisakau pirmuosius sutapatinti su antraisiais.

Per vėlu. Gal dar ne. Tačiau reikia laukti naujos rusų generacijos. Reikia laukti, kad jų pačių sąžinės graužimas ir jų pačių gėda suskaidys sovietinę santvarką ir jos tironus.

Išvertė P. Gaučys

● **"Latgolas Bolss"** — latvių katalikų laikraščiui neseniai suejo 25 metai nuo jo išleidimo dienos. Jis buvo pradėtas leisti 1943 metų pabaigoje Daugpilyje, kada jo leidimu rūpinosi Latgalos kultūros darbuotojų grupė, N. Trepšio ir V. Locio vadovaujama. 1946 m. laikraštis buvo Vokietijoje atkurtas. Iš pradžių jo vardas buvo "Latgola", bet kiek vėliau grįžta prie Latgolas Bolls vardo. Leidžia Latgalos leidykla; spausdina Vokietijoje, bet laikraščio vyr. redaktorė Teklė Laizanė gyvena San Francisco, JAV-bėse, Dirba 5 redaktoriai, iš kurių tik V. Locis, seniausias redaktorius dar iš Daugpilio laikų gyvena Vokietijoje. Laikraštis 4 puslapių, dvisavaitinis ir aptarnauja latgalių išeiviją. Kaip žinia, latgalių tarmė yra lyg koks vidurys tarp latvių ir lietuvių kalbų, taigi artima lietuvių kalbai. Šiuo metu okupuotoje Latvijoje latgalių tarmė niekinama ir baigia žūti; ja neišleidžiamas nė vienas leidinys. To dėl šis laikraštis išeivijoje yra vienintelis šia tarme leidžiamas, ir tokiu būdu jo leidimas yra labai reikšmingas. Greičiausia "Latgolas Bolss" dabarties sąlygose gali būti paskutinis latgalių tarmės žodis...

● **Lietuvių veikla Lenkijoje** pastaruoju metu gyvėja. Be Seinų — Punsko srities, kur lietuviai gyvena iš seniausiųjų laikų, didesnės lietuvių kolonijos yra Gdanske (Dancige), Vroclave, Slupske, Varšuvoje, Ščecine (Stetine), Lodzėje, Balstogėje ir kitur. Lietuviai turi mišrų "Dzūkijos" chorą, mokytojų chorą, "Rūtos" dainininkų grupę; Burbiškių kaime įsikūrė garsi liaudies kapela; yra keliolika savivei klinininkų kolektyvų.

Antanas Tamošaitis Žuvys (litografija)

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. 2—5, 7—9 val. Penkt. 2—5 ir Šeštad. 10—2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960.
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
Crawford Medical Building
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414. Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 W. 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak. Šeštad. 12—3 val. popiet. Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 v.v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. Pr 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v., šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 W. 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p.p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p., 6-8 val vak. Šeštad. 12-3 val. p.p., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 — 8 val vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p.p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso telef. RE 7-1468
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv., 5—8 val., antrad. ir penkt. 1—4 val.
Priiminėja tik susitarus

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 v. popiet.

Rezid. Telef. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS, GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą; jei neatsiliepia, skambinti HU 8-3222

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Rezid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštad. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal susitar.
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
125 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penktad. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. S. ir M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2—9 v., šeštadieniais 10-1 p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
DR. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Valandos pagal susitarimą
Uždaryta trečiadieniais

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 2—9 val. p. p. Išskyrus trečiadienį

Telef. 423 - 2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 So. Kedzie Avenue
Val., pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir Šeštad. 8 v. r. iki 3 v popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Ofisas laikinai uždarytas dėl daktaro ligos.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val.: antrad. nuo 2—5 popiet, ketvirtad. nuo 6—8 vakaro
Ofiso telef. 776-2880
Rezid. telef. PRospect 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1074
Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. GRovehill 6-0617
Valandos: pirm. ir ket. nuo 12 val. iki 2 val. p.p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p.p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas — 925-8296
Valandos: 2—8 v. v., penktad 10—12 v. r., 2-8 v. vak. Šeštad. 1-4 v. vakaro. Sekmad. ir trečiad. uždaryta.
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., Treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2—4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priiminėja ligonius tik susitarus
Val.: 2—4 p. p. ir 6—8 v. vak. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS - LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Avenue
Val.: pirm., antrd., ketv. 6—8 val. vak., penkt. ir šeštad. 2—4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v., ketvirt. 6-8 v. vakaro. Šeštadieniais 11-1 val. popiet.

Teatrinė realybė be blizgučių

Mintys, Chicagos Lietuvių scenos darbuotojų sąjungos dešimtmetį minint,

ZITA KEVALAITYTĖ - VISOCKIENĖ

Šiandieniniame mūsų kultūriniame gyvenime esame įpratę vieni apie kitus rašinėti. Rašytojas recenzuoja savo draugo rašytojo knygą, muzikas rašo apie kitą muziką, dailininkas apie dailininką, veiksnys apie veiksnius ir t.t. Ir tai atrodo natūralu, paprasta. Gal taip ir turėtų būti, nes profesinis žmogus, žvelgdamas į savo kolegų darbą, dažniau būna tikslesnis ir konkretesnis savo pastabose. Bet kai prieiname prie teatro tai "tabu". Čia mes visi viską žinom: ką reikia daryti ir kaip daryti.

Teatras tai neišsemiamas šaltinis visiems rašeivoms. Gal dėl šios priežasties Chicagos dienraščių puslapiuose jūs mažiausiai rasite pačių dramos aktorių pasisakymų, liaupsinimų ir savo kolegų darbų kritikos. Ne dėl to, kad mes, aktoriai, būtume neraštingi, ar kuklūs, o dėl to, kad mums vis dar sunku atsikratyti tos lietuviškos teatrinės etikos. Tačiau šiais metais, švenčiant Chicagos Lietuvių scenos darbuotojų sąjungai 10-ties metų sceninio darbo jubiliejų, sunku betylėti. Nutariau pamiršti aną etiką ir prisiminti tuos savo kolegas ir draugus, kuriuos begaliniai gerbiu ir myliu.

Jau dešimt metų, kai Chicagos aktoriai, susibūrę į vieną sąjungą, kurios pirmininkė Lietuvos operos solistė Sofija Adomaitienė, tyliai, be didelių reklamų, bet pastoviai dirba savo darbą. Tai dar nereiškia, kad Chicagos aktoriai prieš dešimt metų nieko nedarė. Bet mūsų būrys vis mažėjo. Vieni išvyko ieškoti geresnio klimato, antri geresnių gyvenimo sąlygų, treti pasitraukė iš desperacijos ir nusivylimo, o dar kitus — mirtis išskyrė. Liko nedaug.

Pajutom didžiulę spragą savųjų tarpe. Būrėmės į vieną grupę. Ir štai jau prabėgo dešimt metų! Kai kam atrodys, kad ši šventė kukli, paprasta ir kasdieniška. Bet Chicagos dramos aktoriams ši šventė brangi ir ne eilinė. Mes ištesėjom ir nesugriuvom!

Štai prieš akis krūva laikraštinių iškarpų, kurias po tiek metų dėl linksmumo norėtųsi įdėti į spaudą. O antraštės, antraštės! "Gimė naujas teatras", "Atsikūrė teatras", "Dviejų žmonių teatras", "Valio jaunimas — Antras kaimas", "Teatras — anglų kalba". Dabar, berods, jau naujas Bendruomenės teatras.

Stebuklai gimė — stebuklai mirė. Ir kur jie dabar.

Gražu, kad mes mokam rašyti ir įvertinti kitų darbus. Tai yra atpildas dirbančiam scenos žmogui. Skaitant tokius straipsnius, kadais buvo pikta ir koktu, bet šiandien, vartant šias iškarpas, savotiškai linksma. Ir nenorom peršasi nedailūs žodžiai —o dangau, kiek vandens ir koks skiedimas!

Dažnai Chicagos aktoriai buvo barami, kad per mažai duodą spektaklių. Bet niekas į mus nepažvelgė, kaip į žmones, kurie turime teisę, kaip ir jūs, džiaugtis šio krašto gerbūviu ir malonumais. Niekas neužklausė rašytojo, kodėl jis neparašo kasmet po knygą ar daugiau. Ar mūsų muzikai negalėtų kasmet tėkšt po kantatą, ar bent išleisti dainų rinkinius. Jau nusibodo klausyt solistų, kurie traukia 20 metų tas pačias arijas ir tas pačias liaudies dainas. Bet, matot, daina yra aristokratiškas menas!

Bet pamėgintų dramos aktorius išeiti vis su tuo pačiu repertuaru, ar paskaityti iš popiergalio... Kažkodėl aktorių mes įpratę matuoti kitu mastu. Vis iš to seno įpratimo, girdi, tai nėra jau toks sunkus menas, tik reikia išmokti tekstą ir turėti drąsos užlipti ant scenos. Ką pernykštis teatro festivalis ir įrodė: drąsos daug, bet meno mažai.

Ilgų metų bėgyje dažnai savęs klausdavau: kuris galas mane nutrenkė į tą dramą, į patį nedėkingiausią menų meną? Būčiau sau pasidariusi rašytoja ar dailininkė. Pati sau ponia! Ir nuo nieko nepriklausanti! Turiu laiko, tai rašinėju ar tėplioju, kas man patinka. Per eilę metų vis suklijuočiau eilėraščių knygą, ar surengčiau parodą. Ir būčiau dirbanti, kurianti menininkė.

Bet šiandieną, kaip aktorė, priklausau nuo savo draugų, kolegų, nes pavieniui mes, aktoriai, nieko negalime daryti. Gal tik vieni operininkai žino ką reiškia kolektyvinis darbas, kuris per 3-4 mėnesius žmogui išsemia ir fizines ir dvasines jėgas, ir jūs metų bėgyje džiaugiatės sulaukę taip pat vienos operos.

Jei man kas pajėgtų atsakyti į vieną kankinantį klausimą: kodėl? Kodėl aš turiu eiti vaidinti ar daryt spektaklius? Kas mane įpareigoja? Visuomenė? Ne.

Mašina be benzino nevažiuoja. Kiekvienas žmogus turi žinoti, sąmoningai ar nesąmoningai, kodėl jis tą ar kitą daro. Vienas visuomenės veikėjas gal dirba iš ambicijos, kitas dėl garbės, trečias iš įpratimo, nes jis nuo mažų dienų užaugo organizacijose. Gal dailininkas moraliai geriau jaučiasi, surengęs savo darbų parodą, ar rašytojas, išleidęs knygą. Bet mes to nejaučiame. Materialiai menas neapsimoka. Mes visi užsidirbame sau pragyvenimą. Moraliai mes kenčiame, negalėdami išleisti tokių spektaklių, kokių norėtume. Kultūros kongresai mus atsimindavo, kai likdavo savaitė iki suvažiavimo, ir dar užklausdavo: ar norit dalyvauti? Gal būt teatras nėra kultūrinis įvykis, tai kam jo reikalauti. "Spygliai ir dygliai" špilkuoja: senimas iš baimės nušoko nuo scenos, jaunimas užšoko. Užšokti lengva, ypač šiais laikais, bet išsilaikyti sunku. Nepavydime, o tik linkime, kad užtik norint įrodyti, jog mes dar nemiegame — kažin ar gerai?

Mūsų sąjunga — nėra teatras. Mes tik retkarčiais surengiame spektaklius arba juos globojam, pasikviesdami svečius iš kitur. Mūsų darbas, kaip ir kiekvieno kūrėjo, be meilės neįmanomas. Gal būt, šiandien toji meilė teatrui ir neleidžia mums taip dažnai lipti ant scenos, nes galim savęs jau nepateisinti. Mes vis dar norime, nors ir retkarčiais, pabranginti tą scenos žodį, išlaikyti tą lietuvių kalbos kultūrą, tartį, dikciją, be kurios teatro, ypač šiandien, negali būti. Išeivijos teatras — tai lietuviška mokykla. O kiek jau mėgėjiškų grupių į tai visai nekreipia dėmesio.

Ir daros baisu! Gali ateiti laikas, kai lietuviška mokykla pavirs tik tautinių šokių ir dainų mokykla, o scena — kalbos darkymu. Visas rūpestis —jaunimas.

Per dešimt metų daug jaunimo praleidom. Ypač tokiuose veikaluose, kaip "Dvylika brolių, juodvarniais lakščiusių" ar "Eglėj, žalčių karalienėj". O jų tarpe buvo entuziastingų ir gabių, kaip Rimas Vaičaitis, Tomas Leonas, Saulius Grėbliūnas, Elena Bradūnaitė ir eilė kitų. Bet, siekiant aukštesnio mokslo, ne vienam teko apleisti Chicagą, kiti jau sukūrė šeimas, taip ir nubiro ir nubyra. Jaunimo nevengėm ir nevengiam, bet ir neglostome. Stengėmės, kiek galėdami, kaip mokėdami, perduoti jiems savo žinias, bet tuo pačiu reikalavome ir reikalaujame iš jų kieto darbo ir meilės scenai. Jaunieji, dirbdami šalia vyresniųjų, lengviau ir greičiau mokėsi.

Tad džiaugiamės užsiauginę A. Kėželienę, kuri jau ne kartą Chicagos organizacijoms atėjo į talką. O pirmą kartą ją pažinau tik 15-kos metų. Turėjome J. Cijūnėlienę, E. Blandytę, R. Stravinskaitę, J. Raudonį, Arvydą Dikinį, o dabar turime pačią jauniausią — Laimą Petravičiūtę.

Kas nepažįsta Č. Rukuižos ar K. Cijūnėlio, kurie per dešimt metų švietė mūsų spektaklius. Šiandieną ir organizacijos ir Opera naudojasi jų talka. O dailininkas Jurgis Daugvila! Pirmą kartą debiutavo, kaip dekoratorius "Eglėj, žalčių karalienėj". Meniškos sielos, sergantis teatru ir minkštos širdies, tad ir šiandien jis iš mūsų visuomeninio gyvenimo jau nebegali pasprukti. Gal tai nedideli nuopelnai, bet tie žmonės, jau užkrėsti ta teatrine bacila, vėliau gal pajėgs ir kitus užkrėsti, kur jie tik begyventų.

Jei mes rimtai pažvelgsim į mūsų jaunimą, tai matysim, kad visur dar bruzda tas pats jaunimas, kuris suspėja ir skautuose, ir ateitininkuose, ir Pedagoginiame institute, ir tautiniuose šokiuose, ir vaidinimuose. Ir visi į juos dar deda viltis. Visos organizacijos. Bet jų pagrindinis tikslas šiame krašte siekti mokslo ir pasiruošti savai profesijai. Ir taip tasai jaunimas plėšomas, draskomas į visas puses. Jie save dalina visiems po truputį ir niekur negali rimčiau ir ilgiau stabtelėti. Man kartais jų gaila. Apkrovimas jų užsiėmimais didžiausias. Beveik nuo pat gimtos dienos jie skambina pianinu, šoka baletą ir t.t. O kiek mes per 20 metų užsiauginom pianistų? Jei kokia nelaimė ištiktų mūsų vienintelį tenorą S. Barą, kur prieauglis?

Taip, mielieji, ir organizacijos ir teatrai, ir visuomenės veikėjai esame panašioje padėtyje. Tik menininkai -kūrėjai vieni iš Dievo palaimos, kiti pasiekia rezultatų savo kietu darbu. Gal dėl to jų ir rečiau pasitaiko.

Tad jei kada rengiam spektaklį, tai tik todėl, kad pasiilgstam to paties darbo, tos rutinos. Ir ilgai svarstom ir galvojam, kokiu procentu mes galėsime atlikti šį spektaklį, kai įdėsim jin visą meilę ir sąžiningumą, kiek tik įmanomą mūsų sąlygose.

Surasti tinkamą veikalą, tinkamą sąstatą, tinkamą laiką, kada visi aktoriai būtų laisvi nuo pašalinių meniškų įsipareigojimų kitoms organizacijoms, mokykloms ar visokiems minėjimams, tikrai nėra lengva.

Statyti bet kokį veikalą ir su bet kokiu sąstatu jau nesam linkę. Nėra tinkamo veikalo, geriau nevargti, nesudarius tinkamo sąstato, geriau nesikankint.

Teatrui tarnauja visi menai. Ir rašytojas ir dailininkas ir muzikas. Išeivijos teatras tai nėra vienų aktorių problema. Rašytojų turime daugiau, nei aktorių. Čia jūs galite mums patarnauti.

Užmiršę savo asmenišką garbę, paaukokite save bendram darbui. Sueikit nors po kelis į krūvą, parašykite keletą gerų veikalų. Vienas turi gražų žodį, kitas moka pint intrigą ar dialogą. Ar inscenizuokite mūsų literatūrinius šedevrus, kaip V. Krėvė — "Dainavos šalies senų žmonių padavimus", kad mūsų jaunimas pažintų didingą, gražią Lietuvą. Jie tų knygų vis tiek neperskaitys. Arba išverskite gražia literatūrine kalba veikalų, mes jums duosim. Taip, čia asmeniškos garbės jūs nesusilauksite, bet teatrui konkrečiai patarnausite. Visi, kam rūpi teatras, ir dailininkai ir muzikai teateina nors retkarčiais talkon. Lietuvybė knygose ir pasiliks, bet lietuvybė išsilaikys tik mokyklų ir teatro dėka.

Per dešimt metų nė vienas iš veiksnių neatėjo su konkrečia pagalba, su savo pasiūlymais, idėjomis į mūsų vienetą ar bent į tokį, kaip Alvudo — vaikų teatrą,

(Nukelta į 4 psl.)

Leonas Barauskas ir Zita Kevalaitytė - Visockienė Algirdo Landsbergio komedijos "Barzdos" pastatyme. (lietuvių foto archyvas)

El. Blandytė ir Ed. Radvila Anatolijaus Kairio "Popiečio diagnozėje".

Petro Vaičiūno "Prisikėliams" Chicagoje. Iš kairės į dešinę: J. Kelečius, Alg. Dikinis ir A. Kėželienė. Scenovaizdis Jurgio Šapkaus.

Jaunieji žiūrovai S. Čiurlionienės "Dvylika brolių ,juodvarniais lakščiusių" pastatyme.

Vladas Šlaitas

ESU RAMUS IR UŽTIKRINTAS

Esu išdidus,
nes nuo mano protėvių žingsnių drebėjo Maskvos tvirtovė.
Esu išdidus,
nes po mano protėvių kojomis
sutrupėjo kryžiuočių galybė
(aš kalbu apie Didįjį Lietuvos Kunigaikštį Vytautą).
Esu išdidus,
nes vieną kartą esu buvęs didingas ir neprilygstamas mano
protėvių gyslose,
ir man šito užtenka.
Niekas negali tverti savo didybėj per amžių amžius šiame
pasaulyje.
Niekas, išskyrus Dievą.
Vieną kartą buvau didingas ir man užtenka.
Esu tikras tik viena didžia ir amžina tiesa:
tol,
pakol Dievas tvers mano tautos širdy,
tol, aš galiu pasilikti ramus ir užtikrintas:
nėra jėgos visame plačiame pasaulyje
mano tautai nušluoti nuo didžiojo žemės veido.

Apie lituanistines bibliotekas

(Atkelta iš 1 psl.)

"priority 4" veikalai, paminėti aukščiau. Atrodo, kad projektui įkūnyti reikės ne mažiau kaip 10 metų, ir jo bus išleista apie 610 tomų. Leidžia Mansell co. London, remiama American Library Association. Prie šio projekto Washingtone dirba ir mūsiškis A. Čipkus, alias Nyka-Niliūnas.

4. Yra kitų mums naudingų spausdintų katalogų. Gal būt,

P. Augius Ex libris

daugiausia lietuviškų knygų, žurnalų ir laikraščių šiame krašte turi New York Public Library. Jas galima rasti įtrauktas spausdintame Dictionary Catalog of the Slavonic Collection, the New York Public Library, 1959, 26 tomai. Ten knygos arba jų kataloginės kortelės yra atspausdintos alfabetiškai pagal autorius ir dalykus kartu. Be to, nemaža lietuviškų knygų turi ir kai kurios bibliotekos Europoje. Paminėtinas J. G. Herderio Institutas Marburg a. L., Vak. Vokietijoje. Lietuviškos knygos yra įtrauktos to instituto bibliotekos spausdintame knygų kataloge, Alpha betischer Katalog usw., 1964, 5 tomai. Lietuviškų knygų turi ir didžiojo Britų muziejaus biblioteka Londone, jo spausdintas katalogas yra: British Museum Geeral Catalogue of Printed Books. Katalogas iki 1955 m. sudaro 262 tomus (baigtas spausdinti 1965 m.), o dešimties metų (1956- 65) papildymų šiais 1968 m. jau išleisti 44 tomai ir pasiekta tik iki raidės Sv. Žymiai mažiau lietuviškų knygų teturi Bibliotèque Nationale Paryžiuje, kuri irgi turi knygų forma atspausdintus savo rinkinių katalogus.

Žinoma, visi šie daugiatomiai katalogai yra gana brangūs, tačiau didžiosios šio krašto bibliotekos juos turi. Tad didelės bėdos nėra, galima nesunkiai susirasti iš jau esamų spausdintų katalogų, kokia biblioteka kurias lietuviškas knygas turi. O tada galima jas pasiskolinti, pasinaudojant "interlibrary loan" tarnyba, tarpininkaujant artimiausiai prie savo gyvenamos vietos esančiai bibliotekai. Tik reikia žinoti, kaip ir kur tų knygų ieškoti. Todėl čia apie tai ir rašoma. Blogiau yra, kad senesnių lietuviškų leidinių šio krašto bibliotekos iš viso neturi, tad jas, o ypač periodinius leidinius, galima rasti tik lietuviškose bibliotekose arba pas privačius asmenis.

Turint galvoje visus aukščiau paminėtus spausdintus šaltinius ir tas įstaigas, kyla klausimas, ar iš viso būtų prasminga žūt būt stengtis sudaryti "Amerikos bibliotekose esančios lituanistikos katalogą", kaip siūlo A. Kučas. Žinoma, būtų geriau, jei visas žinias apie lietuviškas knygas galėtume rasti vienoje vietoje ir nereikėtų knistis pò keliasdešimt tomų. Kągi būtų gerai, jei atsirastų pensininkų ar šiaip knygos mėgėjų — bibliofilų, kurie sistemingai peržiūrėtų lapas po lapo tuos kelis šimtus tomų aukščiau suminėtų spausdintų katalogų, tada surastus lietuviškų knygų įrašus nukopijuotų į korteles ir iš jų sudarytų "Lituanistikos katalogą". Tokiam darbui užtektų vienos didelės bibliotekos, kurioje visi tie spausdinti katalogai yra prieinami. Tad nereikėtų važinėti po visą kraštą, būtų ir greičiau, ir pigiau.

O vis dėlto man atrodo, kad pirmaeilės svarbos darbas būtų toks: **sudaryti ir atspausdinti vieną suvestinį katalogą visų knygų ir periodinių leidinių, esančių lietuviškose bibliotekose,** suminėtose šio straipsnio pradžioje. Jų fondai nėra įtraukti į jokį viešą katalogą. O tose lietuviškose išeivių bibliotekose yra gausu retenybių, kurių nerasime jokioje viešoje bibliotekoje nei Amerikoje, nei Europoje, išskyrus gal Vilniaus ir Kauno bibliotekas. Reikia manyti, kad kiekviena tų bibliotekų turi šiokį tokį katalogą, tegul ir netobulą. Tektų tik nufotografuoti tuos katalogus ir iš jų sudaryti vieną suvestinį katalogą. Atrodo, kad tai būtų įmanoma ir realiau, negu svajoti apie vieną didelę arba centrinę

P. Augius Ex libris

lietuvišką biblioteką, kuri tik per stebuklą galėtų atsirasti.

Aišku, jei tik ką nors darysi, be lėšų neapsieisi. Didesnės bibliotekos išlaikymas ar katalogų sudarymas pareikalautų nuolatinių lėšų. Pirmiausia reikia surasti darbininkus, o tada galės atsirasti ir lėšų. Gal toks Lietuvių fondas kada nors apsispręs, kad geriau pastoviai finansuoti kokį stambų užmojį, kaip lituanistinė biblioteka ir muziejus, negu barstyti centus į visas puses tegul ir geriems, bet mikroskopiniams projektams paremti.

● **Genovaitės Vasiliauskienės** —Stanaitytės (soprano) įdainavimų plokštelė išleista Chicagoje J. Karvelio. Solistė dainuoja, palydima Adelaidės simfoninio orkestro ansamblio, diriguojant Michael Kenny. Plokštelėn įdainuota A. Kačanausko, V. Jakubėno, S. Šimkaus, F. Schuberto, Eva Dell Acqua, V. Kuprevičiaus, B. Budriūno, G. Rossini, P.Čaikovskio, G.B. Pergolesi ir J. Benedict kūryba.

Muzikinės kelionės užrašai

DARIUS LAPINSKAS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio.)

Vos spėjome išlipti iš lėktuvo Montevideo aerodrome, Urugvajuje prisistatė neaukšto ūgio žmogus ir, tiesdamas ranką, prašneko — "doleris". Aš griebiausi ieškoti po kišenes, bet teatradau tik argentiniškų pinigų. Pasirodo būta pono Dolerio, — lietuvių bendruomenės pirmininko.

Apgyvendino tyliame kaip mir tis hotelyje. Jauku, bet tylu, tylu. Pagaliau sužinojome, — čia Parque Hotel Casino. Žmonės išlošia, — tyli; žmonės pralošia — tyli ir klausosi, bandydami išgirsti išlošusiojo galvoje beskraidantį numerį. Bet šis gudrus, — nelošia šį kartą. Vėliau pamirš, ir bus visi laimėtojai, iki rutuliuko sustojimo. Kaip jie drįso mus čia apgyvendinti? Valia silpna, pagunda didelė. Nejaugi ruošiasi mokėti didelius honorarus?

Vakre priėmimas Lietuvos pasiuntinybės viloje. Urugvajietis svečias groja tango. Nuotaika pakilę; — žinai už ką keli ir kas esi. Urugvajietis, vis daugiau ir daugiau klaidų darydamas, grojo tango.

Peronui uždarius Lietuvos pasiuntinybę Argentinoje, visas įstaigos personalas persikėlė į Urugvajų. Yra šiuo metu ir Buenos Aires lietuvis ambasadorius. Atstovauja jis Vytauto Didžiojo laikų žemės plotus, net truputį didesnius, bet ne Vytauto Didžiojo vardu.

Lapkričio 7 d. Visų trijų pasirodymas TV. programoje, vakare koncertas Ateneo teatro salėje maišytai lietuvių ir urugvajiečių publikai. Salė pilna, yra net

Mes ir Tėvas Giedrys — lietuvių klebonas istoriniame kalne prie Montevideo.

stovinčių, — būta geros reklamos.

Pietavome vietos lietuvių klebonijoje. Klebonas, šaunus mašinos vairuotojas, pakeliui pasakojo, kaip vienas iš Amerikos atvykęs lietuvis dvasiškis irgi vyko pas jį pietauti. Tas pats kelias, ta pati mašina, tas pats vairuotojas. Staiga didžiulis sunkvežimis prieš akis spustelėjo stipriai savo stabdžius, klebonas savo, — bet per stipriai ir per vėlai. Iškritęs iš mašinos dvasiškis dejuoja: "Oro, oro, oro..." Gi por šalį eidamas "hippie" pasipiktinęs murmtelėjo. "Neužteko, kad visą gyvenimą žmones išnaudojo, dar ir mirdams nori aukso". "Oro" ispanų kalboje reiškia auksą.

Ach, tie "hippies". Jau buvo bepradedą atsirasti ir Pietų Amerikoj. Tačiau čia "law and order" yra kitaip suprantama negu Šiaurinėj Amerikoj. Pavyzdžiui, Argentinoj sugaudė visus, nuskuto barzdas ir galvas plikai, na ir versk, Samsone, šventyklos koloną, prie kurios esi pririštas.

Vakare po koncerto grožėjomės urugvajiečių folkloru: flamenco šokėjais su verkšlenančiu tenoriuku, lyg besimokančiu savo meno armonikos grojiku (toks jo išpildymo stilius), protesto dainas į publiką bešvaistančiu užeigos šeimininku ir "tam-tam-tam- tam..." - urugvajietišku tango. Perskridus Rio del Plata žiotis, tikėjomės, nors ir su mažais pakeitimais, (vietoje "tam", gal būt "mat")išgirsti šį populiarų šokį. Iš tikrųjų sunku susigaudyti, kurioje Rio del Plata pakrantėje tas tango galų gale atsirado. Aišku tik, kad mes jo pasigedome, išvykę iš Montevideo.

Lapkričio 8 d. Montevideo (Monte — kalnas, video — kurį pamačiau). Viršūnėje kalno, kurį tada pamatė pirmieji jūrininkai, storų sienų tvirtovė, saugoma senoviškų patrankų ir keli fotografai, kurie paskalavę vandenyje ir padžiovinę saulėje popierį, padaro gana geras nuotraukas. Senoviškai, bet išlaiką aplinkos stilių. Už nedidelės įlankos pats Montevideo miestas savo geografine padėtimi primenąs New Yorką.

Priešpiet važiavome pasidairyti, pasimaudyti puikiuose Urugvajaus pajūriuose, — iki pat Atlantidos. Dairėmės daugiau negu maudėmės, nes saulė buvo anapus, o vėjas šiapus. Pakeliui sustojome. Merginų grupė darė mankštą ir mėtė sviedinį. Čia, žinoma, jis ir aš tik dairėmės. Iš tolo pajūriu artėjo žmogus. "Ledų, kas nori ledų" — užriko praeidamas pro mus ir nužingsniavo tolyn. Niekas nepirko. Į vieną ir kitą pajūrio pusę, kiek tik akys galėjo įžiūrėti, nesimatė jokio žmogaus. Kada jis sutiks sekantį pirkėją, ir ar jis pirks ledų šią vėsią dieną?

Vakare ji ir aš atlikome pusės valandos TV. programą. Lietuviai, susirinkę susivienijimo salėje, sekė mus, vėliau klausėsi jo dailiojo lietuviško žodžio, kol mu du, grįžę iš TV stoties, užbaigėme meninę vakaro dalį keletu dainų ir arijų.

Po visų atsisveikinimo bei padėkos kalbų ir dovanų įteikimo, nesiskirstant žmonėms į namus, jis papasakojo pasaką žemaičių tarme. Žemaičiai prisiminė ir išdidžiai prisipažino esą žemaičiais, gi visi kiti: "Nors ir nesupratom nei vieno žodžio, bet buvo taip juokinga".

Lapkričio 9 d. Rytas buvo saulėtas. Pasimaudėme, pagulėjome saulėje, retkarčiais priimdami svečius, atėjusius atsisveikinti, Rio del Plata žočių pajūryje.

Vakarop išskridome Varig lėktuvu šiaurėn, — į tropikus, palikdami apačioje šį tylų, kaip ir mūsų hotelis, kraštą. Kažkada čia būta triukšmo, gyvenimo, prabangos... kažkada viskas nurimo... Dabar tylu. Stovi neremontuojamos šaunios koncertų salės, hoteliai, casinos, erdvios miesto gatvės, — bulvarai pustuščiai. Tačiau jauties, lyg paliktum kažką savo. Ar dėl to, kad šis kraštas, panašiai kaip Lietuva, glūdi suspaustas dviejų milžinų Argentinos ir Brazilijos tarpe? Ar dėl to, kad jo istorinio decrescendo primena mums melancholišką mūsų ir mūsų krašto padėtį? Aš nežinau. Gal žino jis, — ji? Reiks prie progos paklausti. O gal grįšiu atgal, ir sekantį kartą bus viskas aiškiau...

"Tam - tam - tam - tam..." Urugvajiškas tango nutrūko. Mes skrendame virš Brazilijos.

(Bus daugiau)

Aldona Stempužienė ir Darius Lapinskas koncertuoja Ateneo teatro salėje. Nuotr. Pr. Ožinsko

Stepo Sodeikos kūrybos paminklinis leidinys

J. ŽILEVIČIUS

Stepo Sodeikos dainų ir giesmių rinkinį, vardu **"Kad sugrįžęs ant Nemuno kranto"** spaudai parengė iš užsilikusių velionio rankraščių, išrinko jau parašytus, kitus papildė, kitus nuodugniau perdirbo, prisilaikydamas velionio pagrindinės kūrybinės užmačios **prof. Vl. Jakubėnas.** Visa tai paruošta vyrų, mišrių balsų chorams, kiti solo balsui su choro pritarimu, net ir solo balsui, viso 16 veikalų vieni a capella, kiti su palyda. Veikalai visi muzikiniai puikiai paruošti, juk kitaip prof. Vl. Jakubėnas ir negali atlikti, pats būdamas pajėgus kompozitorius.

Pats leidinys skoningai apipavidalintas, 32 psl. apimties su velionio Stepo Sodeikos nuotrauka ir prof. Vl. Jakubėno įvadiniu žodžiu, kuriame plačiai pasisakoma ką ir kaip jis čia yra parengęs spaudai. Leidinį atspaudė "Draugo" spaustuvė, išleidimu rūpinosi velionio brolis Valerijonas Sodeika, viršelį piešė Zita Sodeikienė.

Šis leidinys yra išleistas pagarbai to žymaus žmogaus, kuris tiek daug širdies yra įdėjęs į chorų ugdymą. Ypatingai ansamblis "Dainava" buvo aukštai pakilusi, velionio ilgą laiką vadovaujama. Iš tremties persikėlęs Chicagon, Stp. Sodeika "Dainavą" atgaivino, išugdė ir daug miestų su ja aplankė.

Šis tad leidinys yra lyg ilgalaikis paminklas velioniui. Leidėjas beveik visą laidą išdovanojo laisvojo pasaulio lietuvių chorų sambūriams, ansambliams, "Muzikos Žinių" prenumeratoriams. Būtų buvę labai garbingas ir prakilnus žygis, jei "Dainava" buvusio savo ilgamečio vadovo kūrybos leidinį būtų viešai plačiajai visuomenei pristačius, nes beveik visi veikalai, rinkinyje esantieji, yra "Dainavos" ne kartą dainuoti, kai kas net plokštelėse įrašyta. Tai būtų buvę parodyta tikrai gili pagarba velioniui.

Pažvelkime plačiau į rinkinio turinį. Pirmuoju eina plačiai dainuojama "Šiaurės pašvaistė" žodžiai Brn. Brazdžionio, pirmiau išleista aštuoniems balsams chorui, čia prof. Vl. Jakubėno pertvarkyta keturbalsiam chorui su palyda. Tai vienas stipriausių šio rinkinio kūrinių. Geresnesiems chorams tai yra nepamainomas kūrinys įvairiose tautinėse iškilmėse, minėjimuose.

"Ežero krantai" — tik vieno puslapio kūrinėlis vyrų chorui su moterų balsų palyda, tinkantis didesniam chorui, nes vyrų chorui atsverti reikalingas atitinkamo pajėgumo tribalsis moterų choras. Kūrinys švelnus, lyriškas, maloniai klausomas.

"Atėjus prie lūšnos" — vyrų chorui, to paties ūpo trumpas kūrinėlis. "Naktigonės daina" — liaudies melodija vyrų chorui. Šios melodijos pradžia sutampa su J. Švedo 1935 m. Kaune parašyta "Stok ant akmenėlio", net ir dabar plačiai vartojama liaudies dainos vardu radijo stočių Chicagoj. Tik paskui toliau melodija jau nueina skirtingu keliu, pasilikdama tačiau tame pačiame būde.

"Laimė man" — balsui su moterų choru, a capella, liaudies daina, linksmo pobūdžio, lenkvai parašyta, dėkinga koncertuose. Nėra tai vien tik kopija liaudies melodijos, bet pajvairinta ir solistės vedamąja melodija. Choras atlieka išimtinai paprasta harmonija tik pritarimą.

"Saulėtekis" — mišram chorui, vokiškas valso gabaliukas. Šis dalykėlis, matyti, pateko į šį rimto turinio rinkinį per neapsižiūrėjimą. Velionis buvo griežčiausiai nusistatęs prieš svetimybes savo koncertinėse programose. Visada spaudoje, kaip Vokietijoje taip ir čia, jis yra pasisakęs prieš koncertų užgožimą svetimaisiais autoriais, juo labiau prieš tokius banalius valsiukus kaip šitas. Valsiukas, matyti, buvo jo naudojamas, koncertuojant Vokietijoje kariuomenei bei vokiečiams, kaip muzikinis juokelis.

"Anksti rytą kėliau" — išvystyta liaudies daina, linksmo pobūdžio, prieinama ir mažiau pažengusiems chorams. Jei choro dirigentas sugebės dainą linksmai perduoti, klausytojuose ji turės nemažą pasisekimą. Moterų balsų duetas įdomiai praveda meliodiją pakaitais su vyrų balsų grupe, kas sudaro gana spalvingą skambėjimą. "Jūs berneliai" —kiek ilgesnė, tos pat rūšies kaip ir anksčiau minėtoji. "Kur namas mūs" — senoviškas, sulietuvintas čekų tautos himno (Gde domuv moj) tekstas, mišriam chorui. Kaip ir pirmiau minėtasis valsas, taip ir ši daina, pateko rinkinin tik per nesusipratimą.

Toliau seka giesmių grupė, tinkanti giedoti religiniuose koncertuose: "Tėve mūsų", "Ave Maria", "Mano Aušrinei" ir "Prailgo dienos" baritonui su vyrų choru, išleistoj Dainavos plokštelėj solo partiją čia gieda Leonas Sodeika: puikios nuotaikos, gražiai skamba.

Toliau seka trys dainos solo su fortep. palyda : "Benamių daina", "Rugiagėlės" ir "Dukružėlė".

Kaip matome iš pateiktos apžvalgos rinkinyje yra sukaupta daug vertingos, iki šiol spaudoje nepasirodžiusios Stepo Sodeikos kūrybos. Tai didelė dovana Lietuvos nepriklausomybės 50 metų atkūrimo sukakčiai.

Stepas Sodeika

Baigiant, tenka pažymėti, jog leidinyje nėra jokios rodyklės, kas apsunkina nemažame rinkinyje susirasti norimą veikalą. Taip pat tenka pastebėti, jog chorų ir solistų gaidos sugrupuotos instrumentaliniame būde, o ne specialiame, vokaliniams kūriniams įprastu skiemeniniu gaidų grupavimu. Tai labai apsunkins chorvedžiams darbą, kol jie susigaudys skiemenų paskirstymuos po gaidomis. Norėdami akių negadinti ir laiko negaišinti, chorvedžiai turės rinkinyje gaidas sugrupuoti įprastiniu vokaliniu būdu, arba tiesiog persirašyti. Gal kai kas dėl šios priežasties ir visai atsisakys ką nors iš rinkinio naudoti. O tai jau būtų bendras nuostolis mūsų muzikiniame gyvenime.

Platinkite "Draugą".

Teatrinė realybė be blizgučių

(Atkelta iš 3 pusl.)

kuris taip pat pastoviai jau eilę metų dirba. (Čia nekalbu apie finansinę paramą, mes jos niekados neprašėm). Gal susėdę išsišnekėtume, aptartume ką reikia daryti, kaip išlaikyti tą teatro tęstinumą jaunime. Laikraščių skiltyse teatro nepadarėm ir nepadarysim. Bet ne, mes vėl kuriam naujus teatrus! Bet ta dainelė kartojos, kartojas ir, tur būt, kartosis. Nepykstam, nerūgojam, tik norime, kad jūs pajėgtumėt į mus žvelgti, kaip į paprastus šio krašto piliečius —lietuvius, kurie, kaip ir daugumas iš jūsų, pakeitėme savo profesijas ir turim džiaugtis tik prošvaistėm tiek jūs, tiek mes. Per dešimt metų vienuolika prošvaisčių su 35-iais spektakliais.

Tad šio pirmo dešimtmečio proga aš sveikinu visus Chicagos L.S.D. S-gos aktorius, narius, draugus ir pagalbininkus ir visus, kurie bet kuo prisidėjot prie mūsų darbų. Sveikinu mūsų nepailstančią pirmininkę Sofiją Adomaitienę, kuri, būdama operos solistė, mokėjo surasti bendrą kalbą ir su dramininkais. Tai tik gražus teatro meilės pavyzdys visiems menininkams.

O mūsų mielai publikai širdingas ačiū! Jūs mus palaikėt.

DEKORAVIMAS
IŠ VIDAUS IR IŠ LAUKO
Kilimai ir apmušti baldai valomi.
Kreiptis į:
J. RUDIS — Tel. CLiffside 4-1050

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

BANGA
TV, Radio, Stereo, Spalvotom televizijom antenos. Pard. ir taisymas.
2649 W 63rd St., Tel. 434-0421
Vakarais skambinti WA 5-3607
P. Rudėnas K. Šimulis

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Apdraustas perkraustymas
Ilgų metų patyrimas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

A. ABALL ROOFING CO.
Įsteigta prieš 49 metus
Dengiame visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminus, rinas, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūrą "tuckpointing". Pilnai apsidraudę. Visas darbas garantuotas
LA 1-6047 arba PO 2-8778
Apskaičiavimai nemokamai
Skambinkite bet kuriuo laiku

VACYS
CONSTRUCTION CO.
REZIDENCINIAI, KOMERCINIAI, MEDICINOS IR KITOKI PASTATAI
2457 West 69th Street
Tel. HE 4-7482

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, radijai, stereo, oro vėsintuvai.
Pardavimas ir taisymas.
J. MIGLINAS
Krautuvė Marquette Parke
2346 W. 69th Street 776-1486
Namų tel. — PR 6-1063

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kurkite geresnę ateitį
Įsijunkite į CHICAGO TAUPYMO BENKROVĖS Taupytojų Praturtėjimo Planą! Pasirinkit Jums tinkamiausią Mėnesinį Taupytojų Praturtėjimo planą iš žemiau nurodytos lentelės sudarytos pagal dabar taupymo knygelėse mokamus 4¾%. Pradėkite taupyti dabar geresnei savo ateičiai.
ŠTAI MĖNESINĖ TAUPYMO LENTELĖ:

MĖNESINĖS SANTAUPOS	MĖNESINĖ TAUPYTOJŲ PRATURTĖJIMO LENTELĖ									
	2 YRS.	4 YRS.	6 YRS.	8 YRS.	10 YRS.	12 YRS.	14 YRS.	16 YR.	18 YRS.	20 YRS.
$10.00	$252.13	$524.08	$833.30	$1,167.46	$1,534.51	$1,937.70	$2,380.57	$2,867.04	$3,401.40	$3.988.36
20.00	504.26	1,058.16	1,666.59	2,334.91	3,069.02	3,875.39	4,761.14	5,734.08	6,802.80	7,976.72
30.00	756.39	1,587.25	2,499.89	3,502.37	4,603.53	5,813.09	7,141.71	8,601.12	10,204.20	11,965.08
40.00	1,008.53	2,116.33	3,333.18	4,669.82	6,138.04	7,750.78	9,522.28	11,468.16	13,605.60	15.953.43
50.00	1,260.66	2,645.41	4,166.48	5,837.28	7,672.55	9,688.48	11,902.85	14,335.21	17,007.00	19,941.79
60.00	1,512.79	3,174.49	4,999.78	7,004.73	9,207.06	11,626.17	14,283.42	17,202.25	20,408.40	23,930.15
70.00	1,764.92	3,703.58	5,833.07	8,172.19	10,741.57	13,563.87	16,663.99	20,069.29	23,809.80	27,918.51
80.00	2,017.05	4,232.66	6,666.37	9,339.65	12,276.08	15,501.56	19,044.56	22.936.33	27,211.19	31,906.87
90.00	2,269.18	4,761.74	7,499.66	10,507.10	13,810.59	17,439.26	21,425.13	25,803.37	30,612.59	35,895.23
100.00	2,521.32	5,290.82	8,332.96	11,674.56	15,345.09	19,376.95	23,805.70	28,670.41	34,013.99	39,883.59

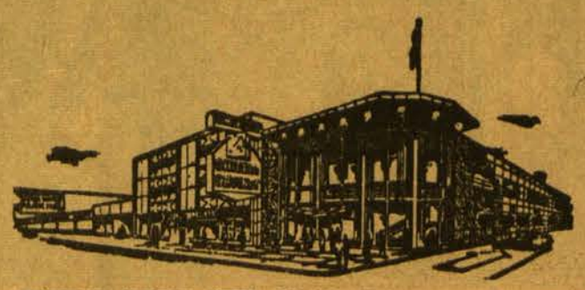

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION
SAFETY OF YOUR INVESTMENT
INSURED UP TO $15,000

TURTAS SIEKIA VIRŠ $90,000,000.00
JOHN PAKEL, President

5¼% Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti $8000. Pelnas mokamas kas šeši mėnesiai.

4¾% Ant visų knygelių sąskaitų

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:
★ Vacation Club
★ College Bonus Savings
★ Home Mortgage Loans
★ Home Improvement Loans
★ Christmas Club
★ Insured Family Savings
★ Notary Public Service
★ Free community rooms for your organiz'n meetings
★ Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks. No service charge to members
★ Sell & redeem U.S. Bonds
★ Two large free park'g lots
★ Save-by-Mail Kits
★ Travelers Checks
★ Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.
6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575
HOURS:
Pirmad. ..... 12:00 P.M. - 8:00 P.M.
Antrad. ..... 9:00 A.M. - 4:00 P.M.
Trečiad. ..... Uždaryta visa d.
Ketvirtad. ..... 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Penktad. ..... 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Šeštad. ..... 9:00 A.M. - 12:30 P.M.

Eglė žalčių karalienė Detroito miesto centrinėje bibliotekoje

VYTAUTAS ALANTAS

1. Per 3.000 lankytojų

Adomo Strohmo (Adam Strohm) salė puiki: erdvi, dideliais, meniškais vitražais išdėstyti langai, išornamentuotos lubos ir sienos išpuoštos gerais dideliais paveikslais. Ji yra didžiuliuose Detroito Centrinės bibliotekos rūmuose, kur įvyko lietuvių tautodailės paroda lapkričio 6 — gruodžio 24 dienomis. Salė labai patogi meno parodoms ruošti, nes ji yra patogioje "geografinėje" padėtyje: iš jos eina du koridoriai į bibliotekos skaityklas, kitaip sakant, per tą "kryžkelę" kasdien pereina nemaža studentų, kurių dalis "užkliūva už parodos" ir ją apžiūri. Tad salės šeimininkams buvo ne taip jau sunku apskaičiuoti kiek maždaug "praeivių" parodą apžiūrėjo. Jų nuomone, lankytojų buvo per 3.000. Būtų sunku įsivaizduoti didesnį parodos pasisekimą!

Nebūtų įmanoma, pagaliau, nebūtų ir reikalo, išskaičiuoti kas parodoje buvo išstatyta. Mums, lietuviams, ir be to aišku, kas mūsų tautodailės parodose rodoma, gal tik reikėtų pastebėti aplamai, jog Adomo Strahmo menėje mes matėme medžių drožinių, keramikos, audinių, gintaro dirbinių, senų lietuviškų knygų, lietuvių architektūros nuotraukų, archiologinių iškasenų pavyzdžių, odos dirbinių ir t.t. Vienoje vitrinoje buvo išstatyta visa lietuviška sodyba. Lankytojų akį traukė ir vaza, ornamentuota Eglės žalčių karalienės pasakos motyvais. Viso buvo parodyta 300 eksponatų (buvo surinkta 400, bet pritrūko vietos jiems visiems išstatyti). Eksponatai buvo išdėstyti 8 stiklinėse spintose, dalis eksponatų, būtent, Jurgio Baublio dirbiniai bei J. Muloko architektūros pavyzdžiai, buvo išdėstyti atskirame kambarėlyje, o gintaro papuošalų pavyzdžių matėme skaitykloje.

Ypačiai reikia pažymėti, kad visi eksponatai buvo išdėstyti pabrėžtinai skoningai. Tai buvo bibliotekos darbuotojos Dorothe Monty nuopelnas.

2. Kas parodą suruošė?

Imant aplamai, lietuvių tautodailės parodos organizavimas įėjo į bendrą Detroito Komiteto laisvės kovos metams minėti programą, bet imant paskirai, parodą suorganizavo prie komiteto kultūros reikalams sudaryti sekcija, kurios pirmininkas buvo Antanas Musteikis. Taigi, Musteikis ir ėmė klabinti Centrinės bibliotekos duris, kad būtų leista lietuviams rūmuose suruošti tautodailės parodą. Vadovybė sutiko ir tada prasidėjo labai painus ir sunkus ruošos darbas. Žinau, kad didžiausi parodos entuziastai ir ruošėjai buvo Stefanija Kaunelienė ir Jurgis Baublys ir, be abejo, Antanas Musteikis. Bijau minėti kitus darbininkus, nes nežinau tiksliai kas, kiek ir kaip prisidėjo prie to darbo, nors negaliu iškęsti nepaminėjęs bent dar keleto pavardžių, būtent: Jasiūno, E. Vasiliausko, dail. Smolinskienės, Bliudžiuvienės, Čižausko, Vaitekaičio visos šeimos, Musteikienės, Rožanskienės ir, be abejo, darbavosi ir kiti.

3. Kodėl ta paroda paminėtina?

Pirmiausia dėl to, kad lietuvių tautodailės paroda įvyko pirmąkart tokioje svarbioje Detroito kultūros įstaigoje. Jei tai būtų galima pavadinti "išplaukimu į plačiuosius vandenis", tai keleto mūsų veikėjų entuziazmo, pasiaukojimo bei kieto darbo dėka į "plačiuosius vandenis" šįkart mums išplaukti tikrai pavyko. Tiek aplinka, t.y. salė, tiek eksponatai, tiek ir jų išdėstymas buvo aukšto meninio lygio ir svarbiausia susilaukė pasigėrėtinai gyvo atbalsio visuomenėje.

Uždarant parodą Jurgis Baublys man pasakoja:

— Į parodą buvau pasikvietęs keturis savo bosus. Visi atvyko ir parodą apžiūrėjo su dideliu susidomėjimu. Paskum darbovietėje jie vis dalinosi su manimi parodos įspūdžiais.

Tą nuomonę patvirtino ir Stefanija Kaunelienė, pastebėdama, kad ir jai tekę iš amerikiečių labai palankių atsiliepimų apie mūsų parodą.

Prieš Centrinę biblioteką kitoje gatvės pusėje stovi didieji Detroito Meno muziejaus rūmai. Lyg tyčia į mūsų parodos pabaigą ten atsidarė Prancūzų meno paroda. Praeivių dėmesį kreipė viršum durų iškabintas didelis plakatas su užrašu: Great French Art. Žinoma, lyginti mūsų tautodailės parodą su prancūzų meno paroda nėra reikalo ir tai, be abejo, nebūtų tikslu, tačiau vienas momentas tarp jų buvo bendras, būtent tas, kad abiejų parodų rengėjai stengėsi supažindinti amerikiečius su meniniais savo tautų laimėjimais: mes daugiau su kolektyvine savo kūryba, prancūzai — su individualine.

Adomo Strohmo salės pačioje palubėje išrašyti aplink menę visokie išmintingi išsireiškimai apie kultūrą, meną literatūrą ir t.t. Vienoje sienoje išrašyta tokia mintis: knyga yra pastoviausias žmogaus laimėjimų paminklas, nes per ją civilizacija persiduoda sekančioms kartoms. Tai, žinoma, teisybė, bet reikia pridurti, kad civilizacija persiduoda ne tik per knygą, bet ir per meną: — paveikslą, architektūrą, dainą ir t.t. Štai ir bus antroji priežastis, kodėl lietuvių tautodailės paroda Detroite yra išskirtinai paminėtina. Per savo tautodailę, teisingiau sakant, per tautodailę, sukurtą liaudies meno motyvais, mes ne tik išryškiname savo tautinės kultūros veidą bei jos pažangą, bet ir informuojame pasaulį tiek apie patį Lietuvos buvimą, tiek apie tautos kūrybinę galią.

4. Svajonės apie ateitį

Meno bičiulis Jurgis Baublys yra plačiai žinomas Detroito lietuvių visuomenei savo skoningais medžio drožiniais, mozaikos dar beliais bei visuomenine veikla, kuri daugiausia pasireiškia meninio pobūdžio bare. Kaip minėjau, parodoje buvo parodyti jo pagal originalų nuotraukas atkurti kai kurie mūsų archeologijos iškasenų pavyzdžiai, — ypačiai žiūrovų akysna krito senovės lietuvės moters puošmenos, — Detroito Lietuvių namų sienas puošia jo mozaikine technika padaryti Lietuvos herbai, Tarptautiniame institute jis tvarko lietuvių langą (ten kiekviena tautybė turi savo langą) ir t.t.

Važiuojant namo automobiliu, Jurgis prisimena prancūzų meno parodą ir sako:

— Kodėl mes, lietuviai, negalėtume tokios parodos suorganizuoti? Mes jau tarėmės su Meno muziejaus vadovybe. Jie sako: parodykite mums paveikslus, tada kalbėsime! Kitaip sakant, reikėtų iš visos Amerikos suvežti mūsų dailininkų drobes ir parodyti muziejaus vadovybei. O jei jiems kažkas nepatiks, kas tada? Visas darbas nueis niekais. Didelė rizika. Nežinau, gal jiems užtektų parodyti tik keletą paveikslų? Gal būtų galima suruošti parodą tik tų dailininkų, kurių paveikslai yra pas Detroito lietuvius? O jų esama gan daug.

Nežinau, kaip Jurgiui savo svajonę pavyks įgyvendinti, dabar tik galiu pasakyti, kad mes, Detroito lietuviai, turime energingų visuomenininkų, kurie ypačiai pasireiškė minint Lietuvos Laisvės kovos metus, turime ir entuziastingų, nepailstančių kultūrininkų, negali Detroitas nusiskųsti ir spaudos darbuotojų stoka. Laisvės Kovos metų minėjimas detroitiečiams bus palikęs gerą įspūdį, bet ypačiai, manau, i[illegible]iau atsimintinų ir gilesnių padarinių turės Centrinėje Detroito ibliotekoje surengta lietuvių tautodailės paroda.

A. A. Prof. Vladas Stanka

A. A. Vladas Stanka

Per patį Kalėdų dienos vidudienį Washingtone, ligoninėje, po trumpos ligos mirė prof. Vladas Stanka, plačiai pasižymėjęs teisininkas, mokslininkas, filosofas, daugelio knygų įvairiomis problemomis autorius, džiaugsmo ir meilės filosofijos skleidėjas.

Vladas Stanka (ligi 1944 m. Vladimiras Stankevičius) gimė 1884.XI.4-16 Biržuose smulkiųjų bajorų šeimoje. Vidurinį mokslą pradėjo Rygoje ir baigė Petrapily 1903 m. Teisės studijas Petrapilio universitete baigęs, 1908 m. buvo paliktas ruoštis profesūrai ir 1914 m. patvirtintas baudžiamosios teisės privatdocentu.

Atūžusi pirmojo karo audra žymiai pakeitė V. Stankos gyvenimą. Jis įstojo ir baigė karo mokyklą ir vėliau dėstė karo inžinerijos mokykloje fortifikaciją ir kartu su kitais paruošė fortifikacijos vadovėlį. Kerenskio laikais jis tapo laikinosios vyriausybės komisaru. Bolševikų spalio revoliucijos metu aktyviai dalyvavo bandymuose sukilimą numalšinti. Su Kerenskiu jo santykiai pasiliko glaudūs iki paskutiniųjų dienų. Du kartu buvo bolševikų areštuotas ir pabėgo iš jų 1919 m. į Berlyną, o iš ten 1923 m. grįžo į Lietuvą.

Lietuvoje buvo paskirtas universiteto teisių fakulteto docentu ir vėliau profesoriumi. Jis profesoriavo Kauno ir Vilniaus universitetuose, drauge versdamasis advokatūra ir aktyviai dalyvaudamas Lietuvos teisininkų veikloje.

1944 prof. Stanka su šeima pasitraukė į Vokietiją, Hamburgą, kur buvo vienas iš Pabaltijo universiteto steigėjų, lietuvių dalies rektorius ir 1948 - 1949 m. viso universiteto prezidentas. Čia jis visų pabaltiečių buvo labai mėgiamas ir gerbiamas. Kartais skaitė visam universitetui skirtas paskaitas, kurios buvo gausiai lankomos.

1949m. Stankai persikėlė į JAV centrą Washingtoną ir čia pradėjo vėl naują gyvenimo erą. Prof. Stanka čia daugiausia dirbo Arctic Institute of North America, institute, kuris organizuoja Arktikos kraštų tyrinėjimus. V. Stanka sėkmingai ir kūrybingai dirbo prie šio instituto bibliografijos projekto, kur nuo 1958 m. teko drauge dirbti ir rašančiam šias eilutes. Jis paruošė knygą: Institutions of the USSR Active in Arctic Research and Development, kurios pasirodė net dvi laidos.

Tačiau be šio darbo jo dėmesį traukė ir kitos plačios sritys. Jį domino pasaulinio ūkio dinamika, didelių ir mažų tautų likimas, pikto šaltinis, egzistencializmo tamsa ir šviesa ir kiti klausimai. Šiais klausimais jis yra parašęs ištisas knygas ar tai lietuvių, ar rusų, ar vokiečių, ar anglų kalbomis.

Paskutiniais keleriais metais prof. Stanka buvo ypač susidomėjęs budizmu ir karaliaus Asokos ediktais ir darbais. Asokos misininkų veiklos atgarsiu Stanka laikė ir Evangelijos Rytų išminčius ir tą Žvaigždę, kuri juos lydėjo į Betliejų. Jo manymu, naujosios tautos yra prisiartinusios prie Rytų Žvaigždės ir Kalno pamokslo pirmtakų lygio. "Žengdama tuo keliu žmonija galėtų artimoj ateity įžengti į tikrą Auksо amžių, tačiau ne kokios nors naujos doktrinos ar teorijos pagalba, o džiaugsmingu visuotinės darnos nujautimu". (Lietuvių enciklopedija, 28 t., 444 psl.). Be paskelbtų šioje srityje knygų jis yra išspausdinęs ir eilę reikšmingų straipsnių žymiuose budistų žurnaluose. Ta sritimi jis tebesidomėjo iki paskutinių dienų.

Ir savo asmeniniu gyvenimu jis patraukdavo kitų dėmesį, pagarbą ir meilę. Visiems Stanka rodė džiaugsmą ir meilę ir buvo visų mylimas. Paskutiniais me-

(Nukelta į 6 psl.)

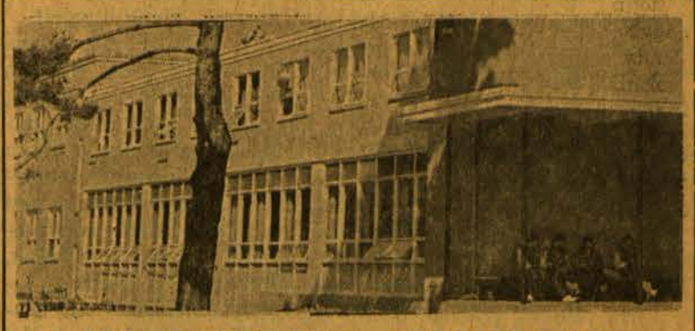

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

LIETUVIAI TĖVAI, BRANGINKIT ŠIĄ GIMNAZIJĄ, KOL JI YRA. JOS ATETIS JŪSŲ RANKOSE.

KENNEBUNKPORTE, MAINE,

SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISĖM.

Išeinamas pilnas į kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas.
Oficialiai dėstoma lietuvių kalba. Savaitėje pamokų tiek pat, kiek anglų kalbos. Duodami kreditai.
Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjami sportai, duodama lietuviška gyvenimo pasaulėžvalga. Mokiniams šviesti kviečiami liet. rašytojai, muzikai, solistai, dailininkai.
Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Pati gimnazija padeda mokiniams įstoti į kolegijas.
Mokinia gyvena bendrabuty.
Atlyginimas visiem prieinamas.
Žiūrima į kiekvieno šeimos padėtį.
Anksti registruokite mokinius 1969-1970 m.
Priimami berniukai baigę 8 skyrius.

Informacijos ir registracijos reikalais rašykit:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

PASINAUDOK DABAR AUKŠTESNIAIS DIVIDENDAIS

4.75% PER ANNUM ON REGULAR CURRENT RATE

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $15,000

5.25% PER ANNUM ON INVESTMENT BONUS $1.000 MIN.

DAUGIAU KAIP PUSĖ SIMTMEČIO PATARNAVIMŲ
VISAD MOKĖJOME DIVIDENDUS

VISAD IŠMOKĖJOM TAUPYTOJAMS PAGAL PAREIKALAVIMĄ

AUKŠČIAUSI REZERVAI SANTAUPOMS

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 LA 3-8248

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį !

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western. PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro
SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 12 IKI 5 POPIET

Kultūrinė Kronika

● **Žinomas mūsų grafikas Romas** Viesulas buvo jury komisijos nariu darbų atrankai ir premijoms skirti Pennsylvanijos Academy of Fine Arts 164-tai metinei parodai, Philadelphijoje. Paroda atsidarė sausio 1 ir tęsis iki kovo 2 d.

Brooklyno Muziejaus surengtoje apžvalginėje parodoje "Amerikos grafikos du dešimtmečiai" Romui Viesului buvo paskirta premija už litografijos — reljefą "Yonkers". Tas pats grafikos darbas yra reprodukuotas tos parodos katalogo viršelyje, parodos kvietimuose, parodos plakatuose New Yorko požeminiame traukinyje. Paroda tęsis iki 1969 m. sausio 6 d.

● **Aleksandros Kašūbienės** judanti plastikinė konstrukcija "Gateway" yra išstatyta Brooklyno Muziejuj surengtoj menininkų ir technologų parodoje "Some More Beginnings". Paroda surengta EAT (Experiments in Art and Technology) organizacijos, bendradarbiaujant su Modernaus meno muziejumi New Yorke. Kašūbienės konstrukcija yra aukštos sienos dydžio, ir judantys šviesos šaltiniai sudaro besikeičiančio transparentinio plastiko šešėlių efektus.

● **Plokštelė "Antras literatūros vakaras"** išleista J. Karvelio Chicagoje. Ilgo grojimo plokštelė, skirta vien tik poezijai. Savo kūrybą čia skaito: Ada Karvelytė, A. Šešplaukis — Tyruolis, Gražina Tulauskaitė — Babrauskienė, Anatolijus Kairys ir Juzė Vaičiūnienė. Gera poezija ir geru skaitymu iš visų labiausiai išsiskiria Juzė Vaičiūnienė. Jos klausomasi tikrai su malonumu, vis norint, kad poetė taip greit savo rečitavimo nebaigtų.

● **Naujausioji P. Picasso grafika** Chicagos Meno institute. Pastaruoju metu čia vyksta šio 87 metų sulaukusio, XX amžiaus neramuolio ir garsaus dailininko piešinių, sukurtų kaip tik 1968 metais, paroda. Tai savotiška ir įdomi atrakcija, kur pirmenybė išvysti pačią paskučiausią Picasso kūrybą suteikta Chicagai. Mat, Chicagos miesto centre neseniai pastačius kalbų kalbas sukėlusią milžinišką, Picasso sukurtą skulptūrą, Chicagos ir dailininko santykiai pasidarė šiltai giminiški.

● **Vroclavo (Breslavo, Lenkijoje)** Liet. Visuom. dr-jos skyriui priklauso 110 narių. Draugija turi savo klubą — seklyčią, kuriame rengia paskaitas, rodo filmus, 600 liet. knygų bibliotekėlę. Pažymėtina, kad šio skyriaus nariai V. Valaika ir A. Glušauskas, minint Dariaus — Girėno žygio 35 m. sukaktį, pagamino paminklinę lentą, kuri buvo įtaisyta prie paminklo lakūnų žuvimo vietoje. Vroclave veikiantiem lietuvių kalbos kursam vadovauja I. Dambrauskienė ir O. Šarlonas. Lietuviai ruošiasi su savo choreliu dalyvauti 1970 m. dainų šventėje Vilniuje. LVKD skyriui davovauja Vytautas Markavičius.

● **Ryšium su šimto metų** sukaktim nuo Vydūno gimimo, Elta Pressedienst pateikė vokiečių spaudai straipsnį tema "Vokiečiai ir lietuviai".

Straipsnyje primenama, kad Vydūnas ne be pagrindo buvo gretinamas su garsiuoju vokiečių pedagogu (Vydūno bendraamžiu) W. F. Foersteriu, nes abu buvo lemtingi auklėtojai ir neparankūs šaukliai prieš dorovę niekinančios jėgos negandą. Pastebėjus, kad abu jie, deja, yra likę neišklausyti, mirtinai nutylėti ir vyčia nesuprasti, straipsnyje pareiškiama, kad vargu kas geriau, kaip Vydūnas, pažino vokiečių ir lietuvių dorybes ir ydas, galias ir silpnybes, ir vargu kas taip skausmingai nukentėjo nuo histeriškų prieškarinio meto politinių įtampų. Ir vargu kas buvęs geriau už Vydūną kvalifikuotas apibūdinti abiejų minimųjų tautų savybes. Ir tai jis yra padaręs Tilžėje Rūtos leidyklos išleistoj knygoj "Siebenhundert Jahre deutsch-litauischen Beziehungen" — 700 metų vokiečių—lietuvių santykių. Vos išleista, ta knyga buvo 1933 metais nacių valdžios konfiskuota ir dėl to yra tapusi bibliografine retenybe. Knygoje buvo išdėstyta tiesi pažiūra į tada aršiai propaguotas tautiškai — rasistines idėjas, apibūdinta kas yra tautiniai savaimingumai apskritai ir išsamiai apibūdinti vokiečių ir lietuvių tautiniai savaimingumai. Šių knygos dalių esmės atpasakojimai pateikiami, kaip medžiaga pasiskaityti per Kalėdų šventes.

● **Petras Gudelis, buv. Lietuvos** kariuomenės majoras, šiuo metu gyvenąs Vokietijoje, ruošia spaudai savo atsiminimų knygą, kuri apims Kaukazo lietuvių I pasaulinio karo pabaigoje veiklą, o taip pat Biržų — Joniškėlio srities lietuvių partizanų veiklą prieš bolševikus 1919-20 metais. P. Gudelis, aktyvus tų įvykių dalyvis ir vienas iš aktyviausių partizanų vadovų, be savo atsiminimų, turi nemaža ir dokumentinės medžiagos. Knygą ruošiasi išleisti "Nidos" leidykla Londone.

● **Sostinės spauda apie solistę** Liliją Šukytę. The Washington Post ir The Evening Star, Washingtono dienraščiai, gruodžio 16 d. paskelbė išsamias recenzijas apie L. Šukytės koncertą Washingtono National Gallery.

Abu kritikai pažymėjo, kad dainininkė "born in Lithuania" ar "originally Lithuanian", dainavimo mokiusis ir 1965 metais debiutavusi Kanadoj, o dabar dainuoja jau Metropolitan operoj. "Tai labai greitas šuolis bet kokiam menininkui, koks bebūtų jo talentas," sako E. Star kritikas ir taria, kad "Vakarykščiam koncerte nuostabu buvo ne tai, kas jame muzikos požiūriu kiek svyravo ar stiliuje buvo neidiomatiška, o tai, kad koncertas buvo toks geras, koks jis buvo".

Kitas minėjo balso pozicijos nepastovumą, pripažindamas tačiau, kad tai buvo gabiai išlyginta tiksliais atspalvio parinkimais.

Pabrėždami, kad dainininkė yra dar tik karjeros pradžioj ir operoj, kritikai pripažino, kad ji gana gerai įveikė skirtingo ne operinio pobūdžio kūrinius ir pareiškė nuomonę, kad po kelerių metų iš jos galima tikėtis visai brandžios interpretatorės. Koncerto programa buvo reikalaujanti specifinių, nuo operos skirtingų įgūdžių.

● **Romoj leidžiamoji ELTA-PRESS** pateikė italų spaudai buvusio Italijos ambasadoriaus Maskvoje Luca Pietromarchi kalbą, pasakytą Libreria Romana (Romos bibliotekoj), pristatant italų kalba išleistą pulk. J. Petruičio knygą "Kaip jie mus sušaudė".

Remdamasis ne tik knygos turinio vaizduojamais, bet — dar plačiau 50 metų vykdomos Maskvos politikos, ypač santykiuose su Lietuva, pavyzdžiais, ambasadorius nurodinėjo į tą Sovietijos medalio pusę, kurią, anot jo, rūpestingiau turėtų pažinti ypač "koegzistinceninkai" ir "dialogininkai".

Tarp kitų informacijų, lapkričio Elta-Press biuletenis perteikė italų spaudai išrinktojo prezidento Nixono pareiškimą apie jo pažiūras į Baltijos kraštų padėtį. Biuletenis į tą pareiškimą kreipia dėmesį į pirmajame puslapyjo pateiktą Nixono, iš lietuvaičių priimančio suvenyrą, nuotrauką (E).

Romas Viesulas Yonkers II (detalė, litografija — reljefas) Darbas Amerikos dviejų dešimtmečių grafikos parodoje laimėjęs premiją.

A. a. Vladas Stanka

(Atkelta iš 5 psl.)

tais Stankos sveikata nebuvo stipriausia, bet niekas jo nematė nusiminusio ar beviltiško.

Prieš Kalėdas penktadienį jis prisiartinęs prie lietuvių bendra darbių grupės linkėjo džiaugsmingų ir sveikatingų šv. Kalėdų ir Naujų Metų. Deja, to sveikatingumo nebeužteko pačiam linkėtojui.

Prieš pusmetį prof. Stanka palaidojo savo mylimą žmoną Nataliją. Dabar giliam nuliūdime paliko savo vienintelę dukrą Eleną, kuri taip didvyriškai rūpinosi savo gražaus amžiaus sulaukusiais tėvais.

Ilsėkis Viešpatyje!

Vladas Viliamas

ARTESIAN Restoranas
2432 West 63rd Street, VEL ATIDARYTAS.
Visa nauja ir gražu, kaip viduje taip ir iš lauko.
Kviečiame senus ir naujus draugus atsilankyti.
Telef. — 436-4622 arba 436-4623

KILTY'S
RESTORANAS ★ 4545 W. 95th St.
Telefonai GA 4-5800 ir BE 8-5585
Uždarytas laike pertvarkymo-pagražinimo. Yra atdaras tik grupėms, parengimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitoms progoms.
Teiraukitės nuo 11 val. ryto iki 11 val. vakaro.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers
Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIrginia 7-7258 - 59

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)
NATIONWIDE GUARANTEE
No-Limit on MILES...
No-Limit on MONTHS
FULL LIFETIME GUARANTEE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everylifeday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.
Neribota garantija: iki susidevėjimo. Ratlankiai (wheels)
Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.
Country Auto & Tire Service
2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois
Telef. — GRovehill 6 - 7777
Val.: kasdien 7 v. r.—7 v. v., šešt. 7 v. r. - 3 v. p.p.
Sekm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.
Savininkas MIKAS ČESAS

SIUVIMO Mašinos
* ELNA
* BERNINA
* NECCHI
* VIKING
* PFAFF
* SINGER
Šveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos ir kitų firmų.
Taisome, parduodame ir nuomojame priienamomis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skonį kabinėtus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose.
B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!
5% Mokamas už vienų metų taupymo lakštus nuo išdavimo datos ($5,000.00 ar daugiau, įdedant po $500.00)
4 3/4% Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.
5 1/4% Mokamas už vienų metų taupymo lakštus nuo išdavimo datos ($10,000.00 ar daugiau, įdedant po $1,000.00)
DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITĖS
MUTUAL Federal SAVINGS
2212 W CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4: Thursday 9 to 8: Saturday 9 to 1: Wednesday closed.
PETRAS KAZANAUSKAS, President
PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING
INSURED

MOVING
Perkraustymo baldus iš arti ir toli
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7088

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters
Naujoje — Parduoda — Taiso
NAUJOS — NAUDOTOS
Vba 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.
Valome, išteptame, suderiname, Pakeičiame (hoses) — žarnas.
Parduodame ir taisome visų gamybų dulkių siurblius ir turime dalis, maišelius ir visus prijungimus (dalis) visų gamybų siurbliams Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bei kitų.
B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

ANY 8 OR 12 EXPOSURE
Kodacolor Film
DEVELOPED & PRINTED
Jumbo Color Prints
Failures Credited
Guaranteed Excell Quality
Send this ad with film. Limit 1 roll per ad.
$1.48
Offer expires July 1st, 1969
MIDLAND PHOTO
Dept. P. A.
Lake Geneva, Wis. 53147

Apsimoka skelbtis DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gi skelbimų kainos prieinamos.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai proga. Pilnas užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PRospect 6-8998

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

Mes mokame 5 1/4% ant visų taupymo certifikatų per annum
MINIMUM SUMA $5.000.00
MIDLAND SAVINGS
MIDLAND SAVINGS
4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
FRANK ZOGAS
President

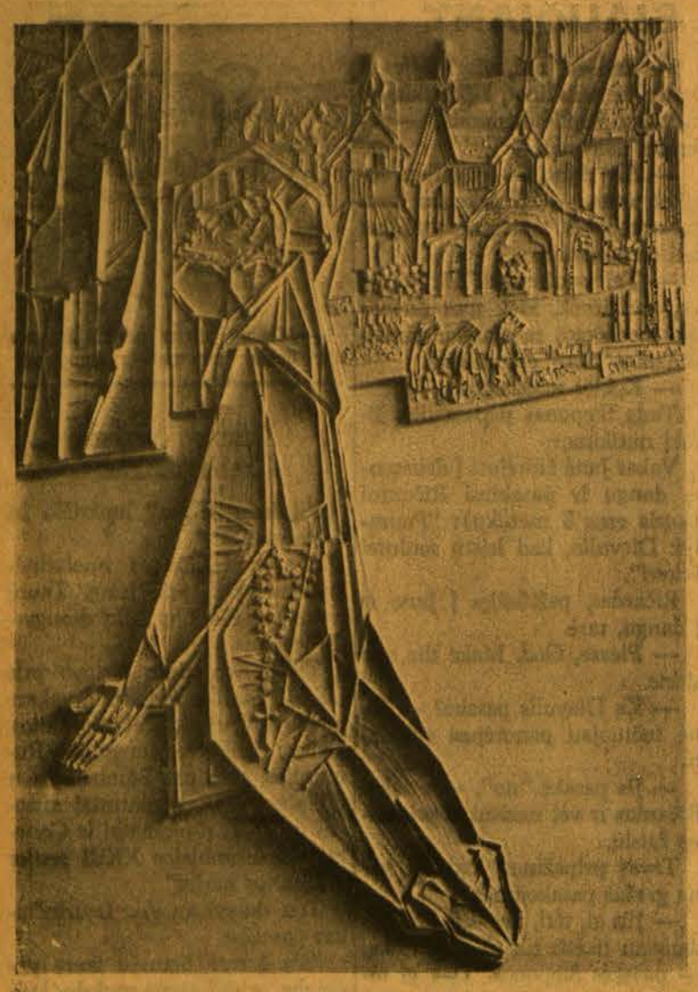

V. K. Jonynas Detalė iš skulptūros lietuvių pranciškonų koplyčioje, Kennebunkporte. Nuotr. V. Maželio

Nauji leidiniai

● **AIDAI, 1968 m. lapkričio mėn.** Nr. 9 Mėnesinis kultūros žurnalas. Leidžia lietuviai pranciškonai. Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass, 02122. Administracijos adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Didžia dalimi spausdinamos medžiagos naujasis žurnalo numeris skirtas Latvijos nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukakčiai paminėti. Latvijos temai skirtas ir redakcijos vedamasis straipsnis, latvis Heralds Biezais rašo apie kultūros religines viršūnes, duodama latvių poezijos ir prozos vertimų, informuojama apie latvių kultūrinę kūrybą išeivijoje. Tęsiniais eina Antano Maceinos taikli Teilhardo de Chardino minčių kritika ir Z. Romo straipsnis "Kosmologinis žvilgsnis į visatą". Platūs, įvairūs ir įdomūs apžvalginiai žurnalo puslapiai. Numeris iliustruotas latvių dailininkų darbų nuotraukomis.

● **ATEITIS, 1968 m. lapkričio mėn.** Nr. 9. Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas. Vyr. red. Antanas Sabalis, 80-23 85-th Drive, Woodhaven, N.Y. 11-421. Redakcinis kolektyvas: Kęstutis Čižiūnas, Gintarė Ivaškienė, Gabija Juozapavičiūtė, Vincė Juškaitė, Petras Sandanavičius, Raimundas Šilkaitis. Administratorius Kazys Vainius, 64-09 56-th Road, Maspeth, N.Y. 11378. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje $5.00, susipažinimui prenumerata $3.00, kitur laisvajame pasauly $3.00, garbės prenumerata $10.00.

Žurnale skelbiami mūsų jaunimą informuojantys ir formuojantys straipsniai, paties jaunimo raštai, jų pačių kūryba, knygų recenzijos, jaunimo veiklos apžvalgos, juokų skyrius. Žurnalas puošiamas meniškomis ir jaunimo veiklos nuotraukomis, piešiniais. Leidinys visais atžvilgiais padeda mūsų jaunimui bręsti krikščioniškoj ir lietuviškoj dvasioj. Dabar pats laikas jį užsiprenumeruoti 1969 metams.

● **THE MARIAN, December,** 1968. Tėvų marijonų leidžiamas iliustruotas religinės kultūros mėnesinis žurnalas. Vedamajame kun. Ant. Nockūnas, MIC primena kalėdines žmonijos dvasinio atgimimo viltis. Konvertitė rašytoja ir poetė Verla A. Mooth išryškina kaip Vaikelio Kristaus gimimas Betliejuje neša sieloms džiaugsmą ir ramybę. Pats žurnalo redaktorius kun. dr. J. Prunskis ilgesniame straipsnyje plačiai rašo apie religinę priespaudą Sovietų okupuotoje Lietuvoje. Laikraštininkas A. Haines vaizdžiai nupasakoja kalėdinius papročius Meksikoje.

Amerikietis žurnalistas H. Peisson svarsto hipių pastangas egzotiškai ieškoti laimės ir kalba apie tai, ką jiems gali duoti religija. Keliautoja G. L. Brendel pasakoja įspūdžius, patirtus lankant Marijos bažnyčias Šventojoje Žemėje. Fr. Fagan smulkiau informuoja apie naujas pastangas gelbėti alkoholikus nuošalioje vietoje, vadinamoje Serenity Farm. St. Balzekas, turįs daug patyrimo automobilizme, nagrinėja susisiekimo nelaimių priežastis ir nurodo būdus, kaip jų išvengti. Buvęs Vietnamo karys A. Hamburg pasakoja, kaip treniruoti žvalgybiniai šunys padeda išsaugoti karių gyvybes. Dr. Sims atskleidžia rūkymo pavojus, o L. P. Bell pavaizduoja, kaip savo namuose įrengti "paveikslų galeriją". Naujųjų knygų vertinimus duoda dr. T. Žiūraitis, O.P., H. Peisson ir J. Prunskis. Pabaigoje — religinio gyvenimo apžvalga. Žurnalas iliustruotas Bellinio, Jonyno, lietuvių liaudies kūrinių reprodukcijomis ir gausiomis nuotraukomis.

● **LAIŠKAI LIETUVIAMS,** 1968 m. gruodžio mėn. Nr. 11. Vyr. red. Kęstutis Trimakas, S.J. Metinė prenumerata $4.00. Adresas. 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.

"Laiškai Lietuviams" yra tikrai gyvai redaguojamas, dabarties ir istorinės slinkties aktualijomis perpildytas žurnalas. Techniškai ir estetiškai beveik be priekaištų apipavidalintas leidinys. Be jo mūsų lietuviškajame gyvenime būtų juntama didelė spraga. Kiekvienam būtų nuostolis, kas šio žurnalo neskaitytų.

● **LITUANUS, Volume Thirteen,** Number Three, Fall, 196 Metinė prenumerata $5.00. Adresas: Lituanus, P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690.

Naujas žurnalo numeris skirtas šiandieninei lietuvių dramai. Jos raidos kelią atskiru straipsniu čia paseka Bronius Vaškelis. Spausdinami anglų kalbon išversti Kazio Sajos ir Antano Škėmos vienaveiksmiai draminės kūrybos gabalai.

● **Pranas Skardžius, LIETUVIŲ KALBOS KIRČIAVIMAS.** Išleido Pedagoginis lituanistikos institutas 1968 m. Chicagoje. Mecenatas — Lietuvių fondas. Veikalas 120 didelio formato puslapių, kaina $5.00, užsisakyti galima, rašant ir pinigus siunčiant, Pedagoginio lituanistikos instituto adresu: 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Šitas žinomojo mūsų lituanisto — kalbininko mokslinis veikalas yra stambus indėlis lituanistikos aruodan, tai įvykis, kuris kultūrine prasme priskirtinas prie 1968 metų pačių reikšmingųjų.

● **SOCIALISTINIS REALIZMAS.** Redagavo Domas Velička. Išleido Pedagoginis lituanistikos institutas 1968 metais Chicagoje. Mecenatas — Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas.

Knyga 80 didelio formato puslapių, kaina $2.00, gaunama tai pgi Pedagoginiame lituanistikos institute, 5620 S. Claremont Ave. Chicago Ill. 60636.

Leidinyje perspausdinami komunistų valdžiai socialistinio realizmo komentarai bei direktyvos jam įgyvendinti akivaizdžiai liudija rašytojo ir aplamai literatūros bičiulio dvasinį prievartavimą sovietijoje.

Knygos pradžioje įdėta Rimvydo Šilbajorio socialistinio realizmo apžvalga dar labiau paryškina šio literatūrai skirto narvo rėmus.

● **Anatolijus Kairys, ŠVIESA IR ELDORADO.** Išleido Terra 1968 m. Chicagoje. Knygoj telpa du Anatolijaus Kairio veikalai: "Šviesa, kuri užsidegė" — trijų veiksmų tragedijėtė ir "Eldorado" — trijų veiksmų drama. Knygai įvadas parašytas B. Babrausko. Tai bus bene paskutinis nesenieji mirusio šio mūsų literatūros esejisto bei pedagogo raštas.

● **SKAUTŲ AIDAS, 1968 m.** Nr. 8 Lietuvių skautų ir skaučių laikraštis. Vyr. red. v.s. Antanas Šaulaitis, Old Colonial Road, Oakville, Conn. 06779. Administratorius Kazys Šimėnas, 45 Alban Str., Dorchester, Mass. 02124. Metinė prenumerata yra $4.00.

Numeris kone visa savo medžiaga yra skirtas praėjusią vasarą įvykusiai penktajai lietuvių skautų stovyklai. Puslapiuos mirga stovyklos aprašai, prisiminimai ir daugybė nuotraukų.

PARDUODAMI IŠ MODELINIŲ NAMŲ BALDAI 30% iki 50% nubaida. Galima pirkti dalimis ir išmokėtinai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western. Tel. GR 6-4421

Sinclair
RICHMOND SERVICE
Kampas Richmond ir 63rd St
Žieminių ir vietinių automobilių Taisymas Priklauso Chicago Motor Club. Nelaimės atveju skambinkit.
GR 6-3134 arba GR 6-3353
Sav. — Juozas (Joe) Juraitis

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV
2608 69th St. Tel. WA 5-2787
2501 69th St. Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St. Tel. 254-8320
Lietuvių bendrovė turinti teisę siuntinius siųsti savo vardu iš Chicagos tiesiai į Lietuvą.
Didelis pasirinkimas įvairių medžiagų, ital. lietpalčių ir kitų prekių
Priimami doleriniai dovanų užsakymai.
E. ir V. Žukauskai

Heating Contractor
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning į naujus ir senus namus Stogų rinas (gutters), vandens šildymui boilerius. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Apskaičiavimai nemokamai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, Ill.
Telefonas VI 7-3447.

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place WA 5-8063

SEARS
HERITAGE MEMORIAL
ANTKAPIAI IR PAMINKLAI
yra pilnai šarantuoti.
Sears, Roebuck and Co.

KAINOS nuo $74.95; į tą kainą įeina pristatymas ir padėjimas ant kapo. Kapinių mokesčiai atskirai
Sutaupote — Aptarnavimas — Patenkinti
6153 South Western Avenue Tel. HEmlock 4-4800
THOMAS J. KEARNS, vedėjas

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
IN MEMORIAM
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st Street Tel. 476 - 2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108--09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

GRAŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIOS
Geriausios sąlėgos dėl vestuvių, bankietų laidotuvių ir kitų pamaldų.
2443 West 63rd St., Chicago, Ill.
Telef. PRospect 8-0833 — PRospect 8-0834

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE REpublic 7-8600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741 - 2

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.
Telef. — CEdarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

LACKAWICZ IR SONOS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 - 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAKLAWN, ILL. Tel. 636-2320

smart hostess

Apsukri šeimininkė užsitarnaus komplimentų už puikiai padengtą stalą. Paslaptis yra pradėti su gražiai dekoruotais stalo indais, kuriuose atsispindi jūsų geras skonis.

Dabar lengviau susilaukti svečių pavydo, kurį sukels Midland Savings dovana.

Sumanios šeimininkės, žinančios tikrą daiktų vertybę, priima svečius vartodamos mūsų DOVANĄ taupytojams. Iš trijų gražių motyvų pasirinkit puikius American Ceramic Dinnerware indus. 16 gabalų servyzą keturiems. Kiekviename 4 puodeliai, 4 lėkštutės, 4—5½" kompotui lėkštelės, 4—9¼" lėkštės. Pasirinkimui iš 4 skirtingų motyvų, atvykite ilgai nelaukdami. Gauti DOVANAI, reikia padėti $300 arba daugiau į turimą sąskaitą, ar su ta suma atidaryti naują prieš sausio 1 d. Paštu nesiunčiama.

FASCINATION
Modernus kaip rytojus. Geometriškai tobuli sukūrėliai kartojasi vidury ir pakraščiuose. Ryškūs ir paindį, jie sukelia nuotaiką sėkmingiems pobūviams su draugais.

PROVINCIAL
Žavus Early American motyvas turi spalvingą kaimo žavingumą. Šiltų spalvų derinimas primena praeitų laikų nepaprastą draugiškumą. Balansuotas motyvas tinka visoms progoms

CURRIER & IVES
Tradicinis vaizdas užakcentuoja gausiai dekoruotus ir priderintus kraštus. Visada madoje Currier & Ives graviūra pagyvina jūsų stalą, ką gali padaryti tik tikrai geras skonis.

Hours: Monday, Tuesday, Friday, 9-4:30 • Thursday, 9-8
Saturday, 9-1 • Closed Wednesday

4¾%
PASSBOOK SAVINGS
Paid and Compounded Semi-Annually
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $15,000

5¼%
6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES
(Minimum $10,000)
or
1-YEAR SAVINGS CERTIFICATES
(Minimum $5,000)

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3268½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų.
A. VILIMAS
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

Spygliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

KOVOS METUS BAIGUS

Tikrai labai malonu, kad baigėsi tie kovos metai. Net ir prieš pat Kalėdas, linkint taikos, kažkaip buvo labai nemalonu, nes atrodė, jog žmogus nusikalsti tiems kovos šūkiams, lyg ir užmiršdamas, kad šie metai yra galinėjimosi metai. Tenka pasakyti, kad lietuviai šio šūkio neišdavė ir visur prisiminė, kad metai buvo ne eiliniai, o rimtos kovos metai, ir visur stengėsi kaip galima šauniau kovoti. Jei kas sako, kad mūsiškiai neklauso veiksnių, tai labai klysta. Mūsiškiai klausę veiksnių, išvystė tokią nuostabią kovą, kad net ir didžiosios valstybės galėjo pavydėti. Pavyzdžiui, jeigu jau yra dvi Vokietijos ar dvi Kinijos ar Korėjos, kodėl negali būti du Anglijos lietuvių klubai. Išsivystė nuostabi kova, kaip ir pridera kovos metais, ir mes jau pagaliau turime du klubus, kurie šauniai pademonstravo kovos metais tinkamą kovingumą.

Kovos nuotaikos padalijo į dvi dalis Marquette Parko lietuvių parapijos parapiečius, kurių vieni kovojo už lietuvišką komuniją, o kiti palaikė tą, kuri irgi buvo lietuviška. Lietuviškos kovos vėliavas buvo iškėlę ir tie, kurie šiaip jau lanko angliškas pamaldas. Kovos nuotaikos dar tebejaučiamos, bet, reikia manyti, šiais metais jos nutils, ko, žinoma, būtų labai gaila, nes šįmetiniai jau bus nebe kovos, bet šviesos metai.

O istorinių kovos metų kova prasidėjo dar praėjusią vasarą, kai reikėjo ruošti Šokių šventę. Taigi ruošėjai ir darbų vykdytojai vis, prieš šokdami, kišenėse laikė špygas ir po šventės, iš kišenių jas išsitraukę, iškilmingai ir kovingai, kaip ir tinka kovos metais, lyg špagomis spaudoj apsibadė. Keista būtų, jeigu to nebūtų kovos metais.

Na, kova dėl Šv. Kazimiero kapų, taip sakant, dėl negyvųjų plėto vyksta daug stipriau negu dėl kokių gyvybinių reikalų, pavyzdžiui — kokių mokyklų. Net prireikėjo plakatus su kovos šūkiais iškabinti Marquette Parke. Kaip gi kitaip kovos metais galėtų ir būti. Didžiausias kovotojas spaudoje yra Stravinskas, kuris, reikia manyti, nė kovos metams praėjus, nesustos, bent jau žmonėms dar ilgai reiks daug laiko, kol išsiaiškins, kokį jis ten priešą muša.

Kovos nuotaikų buvo galima justi ir Teatro festivalį ruošiant. Net prisireikė jo vyriausiam ruošėjui A. Kairiui pabrėžti, jog geriau kovojantis grandinis, negu miegantis generolas. Tenka pasakyti, kad šią kovą tikrai grandiniai laimėjo, nes, taip sakant, miegantį generolą sunku pabudinti, o miegant, ir apie savo didybes geriau ir gražiau sapnuojasi.

Šaunusis kovos talkininkas visus pasirengęs šakėmis iškelti virš kito.

Kovos iššaukti išėjo ir "Akiračiai". Tik visi nustebo, kad tos kovos čia nedaugiau kaip ir kitų lapuose, pasivadinusiuos tik kitais vardais, nors kovos gal ir yra kiek, o šiaip jau, išskyrus keletą akiratėlių, nelabai ten pasižymima kovomis.

Kovos nuotaikų buvę ir LB seime, įvairiuose kitų organizacijų posėdžiuose, "Lituanus" žurnalo vadovaujančiuose veiksniuose, žurnalistuose ir šiaip dar ne vienoj vietoj, tad čia net sunku viską ir besuminėti. Todėl esame labai laimingi, galėdami konstatuoti, kad paskelbtieji kovos metai tikrai nebuvo šiaip jau taikūs, ir reikia tikėtis, kad iš inercijos ir toliau tos kovos netruks. Taigi, baigdami šiuos kovos metus ir pradėdami naujus, linkime visiems entuziazmo ir tolimesnės kovos dvasios. Tegu kiekvienas

Išvalgęs didžią lėkštę virtinių,
Gerai užsrėbęs riebių kopūstų,
Didžiulę meilę jaučia tėvynei
Daugiau nė Vlikas jos
neįpūstų.

P.Š.

Dialogas vyno klausimu

Dr. J. Adomavičius
("Draugas" gruodžio 10 d.)

"Vėžiu ir kitomis chroniškomis ligomis sergantieji lengviau dieną prastumia, reguliariai gaudami truputį vyno. Tai nuramina nervus, sumažina skausmus, palengvina snaudulį bei miegą nuo bodžiai leidžiant laiką. Namuose taip pat ligonis dėl chroniškos ligos su lašeliu vyno gali lengvinti ilgas dienas. Ypač po vėžio išpiovimo, baiminantis jo pasikartojimo ir turint visokiausius chroniškos ligos negalavimus, truputis vyno, pagal dr. Dock, yra naudinga ligoniui. Tokias ir panašias mintis apie vyną pareiškė Chicagoje gyd. Dock, kalbėdamas Wine Advisory Board narių suvažiavime."

Balsas iš salėlės: "Mes tai senai žinojome, gerbiamas daktare".

UŽSIMIRŠIMAI IR PRIMINIMAI

— Kaziuk, koks čia mazgas ant tavo nosinės?

— Tai mama užrišo, kad aš nepamirščiau įmesti į pašto dėžutę jos laiškus. — Ir tu įmetei juos? — Ne, mama pamiršo juos man paduoti.

KALBOS PRATIMAI

Spalio mėn. "Kario" nr. 7 Petro Būtėno straipsny "Dakšiai — Daukšiai" yra toks sakinys:

"Atrodo, kad nustatytojams pirmučiausia teks iš ko nors nustatyti medžiaginės kultūros atitinkamų šiuo ar tuo būdingų daiktų buvimą ten, ten ir ten, jų ten kada atsiradimą iš kurios nors pusės, kuriais pretekstais ir kuriais ne tik keliais, bet ir tarpais, net jų ten galimo atsiradimo datas, net nevienodų laikotarpių datas, kartais jų ten kur tik sporadinio atsiradimo apraiškas, atvejus ir datas".

Kadangi šio sakinio autorius yra kalbininkas, tai manome, kad čia minėtas sakinys yra skirtas kalbos pratimams.

ATVIRAS ŠEIMYNINIS DIALOGAS

Vyras į žmonos pasakymą, kad jis esąs idiotas:

— Bet, jei aš nebūčiau idiotas, tai tu būtum likusi senmerge.

KALBANT APIE TURTĄ

Multimilijonierius į užklausimą, kada jis jautėsi esąs turtingiausias:

— Būdamas 6 metų amžiaus, kada gatvėj radau 5 dolerius.

Solistų konkurentė

"Įspūdinga, tačiau didesnį įspūdį padarė vakar, bevakarieniaujant pas ponią daktarę, tropinių pievų ir sodų koncertas, — jį atliko: žiogai, svirpliai ir varlės. Tačiau pastarosios nekvarkė, bet dainavo lyg koloratūriniai sopranai".

Darius Lapinskas

Didžiausia dovana

Didžiausią kalėdinę dovaną Sargent Shriver gavo iš "Naujienų", kurios gruodžio 21 d. paskelbė, kad jis paskirtas Jungtinių Tautų ambasadoriumi.

Žurnalistas Jurgis Januša'tis taip šypsojosi 1946 m. Hanau, taip pat tebesišypso ir dabar, minėdamas visokias sukaktis.

Penčylos šaržas

NE BĖDA

— Jūsų vyras jau niekad negalės dirbti, bet manau, kad šito jam kol kas nereikia sakyti, — taria gydytojas.

— Priešingai. Tai jam labai pakels nuotaiką.

MOTERŲ SKOLA

— Jūs, moterys, daug kuo priklausote nuo gyvulių pasaulio,— aiškina vyras žmonai. — Audinė, pavyzdžiui, atiduoda savo kailį jūsų paltams, krokodilas teikia odą jūsų rankinukams, gyvatė — jūsų batukams. Ir galų gale atsiranda asilas, kuris už visa tai užmoka.

Išsirinko

Nesutiko mėlynakės,
Nepatiko jam juodakės,
Nepamilo ir rudakės,
Mat, priprato prie baltakės...

R. Krapas

MIEGAS LENKIJOJ

Sakoma, Varšuvoj nebėbus ga minamos lovos. Ir štai kodėl. Mirusieji miega kapuose, didvyriai — ant laurų, studentai — pamokose, žemdirbiai — ant šieno darbininkai — susirinkimuose, priešas —visai nemiega, o partija —budi. Tai kam tos lovos reikalingos?

— Praėjęs gruodžio mėnuo parodė, kad jums buvo lengviau išsirinkti žmoną, negu išrinkti jai Kalėdų dovaną.

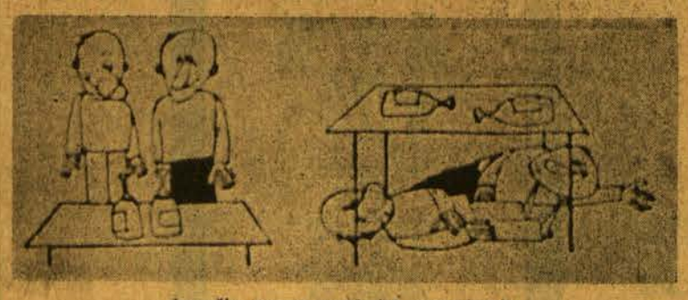

Švenčių proga pasikeitė pozicijomis

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— Kvietimas į vaišes. "Valstiečių laikraštis" šitaip rašo apie derliaus mėnesius, kada peliukė Micė išsiuntinėjo tokią telegramą: "Brangiosios draugės. Jeigu jaučiate artėjančios žiemos baisumus ir nepriteklius, skubiai atvykite į Širvintų rajono Čiobiškio kolūkio trečią brigadą. Čia, 10 ha nepiautų dobilų plote, galėsite žiemoti ir sočiai, ir šiltai".

— Kišenės ir kolchozai. "Šluotoj" Nr. 20 rašoma:

"Mums nežinia, ar didysis "vaduotojas" ponas Valiūnas jau lankėsi "tautinių" namų saliūne Losanžele, ar ne. Bet vienaip ar kitaip jis, "tautinių" idėjų įkvėptas, prieš kiek laiko gastroliavo po Azijos šalis. Ir pamanykite, kokį stulbinantį vadavimo darbą nuveikė — Filipinų ir Pietų Korėjos marionetinių vyriausybių ponuliai padarė didžiai maloningą, išmintingą ir didžiai reikšmingą gestą — pasizadėję išspausdinti pašto ženkliuką apie Lietuvą. Girdi, po to vadavimo reikalai pajudės kilometriniu žingsniu. Tad ar gaila tokiam kilniam tikslui tų tūkstančių "žaliųjų" popieriukų, kuriuos, iškrapštytus iš emigrantų kišenių, iššvaistė Jonas Valiūnas, begastroliuodamas po Azijos šalių sostines!"

Jeigu Vliko pirm. Juozo Kęstučio Valiūno straipsnio autorius vardo nežino ir pavadino jį Jonu, tai dar tiek to, tačiau, kovojant su kapitalistais, šluotiniai proletarai turėtų žinoti, kad Valiūnas tikras kapitalistas, važinėjąs savo pinigais, o ne kaip koks Vilniaus proletaras, keliaująs rubleliais, kuriuos jam visą žinančioji ir išmintingoji partija suteikė, lupdama kolchozininkams skūreles.

NAUJŲJŲ METŲ RYTĄ

Šeši vyrai išeina iš salės ir vienas pasako.

— Automobilį vairuoja Petras, nes jis jau pergirtas dainuoti.

Geras draugas yra toks, kuris tave visada susiranda, kai jam tavęs reikia.

STREIKAMS SIAUČIANT

Neseniai Ameriką ir Kanadą nubiaubė visa eilė streikų. Streikavo jūrų kelio darbininkai, šiuk šlininkai, paštininkai ir kiti. Kaip matyt, streikavimas, tarytum užkrečiama liga, pagauna ir kitus. Štai ką apie tai rašo Toronto "Daily Star" kolumnistas Gary Lautens. Esą, vasaros piktybinis streikų įkarštis palietęs ir jo namus. Girdi, vieną ankstyvą rytą, jo vaikai išėję į streiką. Jis mėginęs ištirti priežastis, kurios privedusios jo vaikus griežtai pasisakyti, jog jie nebebūsią jo vaikais, kol negausią iš tėvo daugiau pinigų.

— Tik kvoteris savaitei už buvimą jūsų sūnumi, tai toli gražu negana! — pabrėžęs vyriausiasis 8 metų sūnus Steponas, kuris buvęs išstatytas streikuojančiųjų kalbėtoju (spokesman).

— Tu gi iš pradžių žinojai, kad buvimas mano sūnumi, neneš tau didelių pajamų, — mėginęs jį palenkti tėvas. — Kodėl tu iš pradžių apsiėmei būti mano sūnum?

Tėte, kad būtų drąsiau aš kartu su savo mokyklos pusmečio pažymėjimu atnešiau ir tavo, kurį radau palėpėj.

Jis, girdi, tikėjęsis, jog tai atnešią daug potencialumo, naudos ir progreso. Bet kas iš to? Jau aštuonerius metus jis esąs mano sūnumi ir tebesąs be jokio paaukštinimo: nei pavadinimu, nei pinigais.

— Bet gi tu esi mano sūnus Nr. 1, — mėginęs nurodyti tėvas.

— Big deal, — atkirtęs Steponas. —Vis tiek ir aš kiekvieną penktadienį gaunu tik po kvoterį.

— Būti mano sūnumi — tai nėra nei sunki, nei komplikuota pareiga, — vėl mėginęs motyvuoti tėvas. Jeigu tu, girdi, nori užsidirbti daug pinigų, tu privalai išmokti būti daktaru, plumberiu ar kuo nors panašiu. Gi sūnūs — beveik tuzinas už dešimtuką.

— Says you! —atkirtęs Steponas. — Tu ir norėdamas gal neišmoktum crayonu nutepti be veik visų sienų iš lauko pusės, punčinti draugus į nosis ir šokinėti ant sofos taip, kad net spyruoklės per viršų išlystų.

— Šitai yra teisybė: gal ir neišmokčiau, —pripažinęs tėvas.

— Ar tėtis ligi šiol žinojai, — paklausęs streikininkų kalbėtojas, —kad Ričardas ilgai nemokėjo užtepti ant kilimo purvo taip, kad nebesimatytų jokių plaušų? Kol jį išmokiau, praėjo nemaža laiko. Ir Janė, girdi, gal ligi šiai dienai būtų valgiusi viską, kas jai paduodama, jei jis nebūtų pasakęs, jog maistas yra sugedęs ir jo skonis — nepakenčiamas.

— Niekas ir nesako, kad tu nebūtum padaręs nieko pažymėtino, — pabrėžęs tėvas. — Bet, vis vien, girdi, tavo darbas — nėra daugiau vertas, negu kvoterio savaitei.

— Už kvoterį ne ką begali nupirkti šiais laikais, — replikavęs Steponas. — Ar tu, tėti, mėginai pirkti greifruktų kramtomą gumą arba blackballs ar dar geriau — marshmallow brooms paskutiniuoju laiku?

Tėvas prisipažinęs, kad nemėgino.

— Tad tu, tėti, visai išėjęs iš kurso, ir nebežinai, ką reiškia būti vaiku šiomis dienomis, —pabrėžęs Steponas.

— All right, — pagaliau sutikęs tėvas. — Aš pakelsiu jums mokestį iki 30 centų savaitei, bet nei cento daugiau.

— Tai neužtenka! Tik tu, tėve, pasižiūrėk, kiek mes duodame medžiagos tavajai kolumnai, vedamai "Star" dienraštyje.

— Kokios medžiagos?

Tada Steponas papasakojęs šitokį nutikimą:

Vakar Janė žiūrėjusi į debesuotą dangų ir pasakiusi Ričardui (kuris esąs 3 metukų): "Paprašyk Dievulio, kad leistų saulutei šviesti".

Ričardas, pažiūrėjęs į Janę ir į dangų, tarė.

— Please, God. Make the sun shine.

— Ką Dievulis pasakė? — Janė tučtuojau panorėjusi sužinoti.

— Jis pasakė "no", — atsakęs Ričardas ir vėl nusisukęs prie savo žaislų.

Tėvas pripažinęs, kad tai gana gražus pasakojimas.

— Jūs gi, tėti, negalite ko nors daugiau tikėtis tik už dešimtuką, — pasakęs Steponas. Tiek gi tėtis moki Janei už savaitę, o Ričardas — tau dirba visiškai už dyką.

— O kaip gi būtų, jeigu aš sutikčiau mokėti 30 centų į savaitę tau, 15 centų Janei ir nikelį Ričardui?

— Negana! — Ričardas pabrėžęs.

Tokiu būdu derybos atsistojusios mirties taške ir dabar yra streiko pavojus Lautens namuose. Todėl jis ir klausia "Star" skaitytojus:

— Kas nors, girdi, gal žino, kur jis galėtų gauti tris vaikus, kurie sutiktų dirbti pas jį, kaip streiklaužiai?

Paruošė Pr. Al.

Linksma mūsų kolonijose

Rockford, Ill.

Naujųjų Metų proga viens kitam linki įvairių gėrybių, todėl čia linkiu ir Rockfordo lietuviam!

— Naujo technikos išradėjai, darbų vedėjai, nuo lietuviškos veiklos pabėgėjai, svetimtaučiam vadovaukite, nes iš ten tik žaliukus gausite.

— Vietos Tarybai — kiečiau miegoti, kad "progresyviai" labiau įsigalėtų.

— Balfui — daugiau ubagaukit, tik turtingųjų nenuskriauskit.

— Lietuvių klubui vis turtėti ir gražėti. O klubo parke tegu svetimtaučiai ir sportininkai vieš pataują.

Žagaras

Dėmesio turistams

"Jeigu kartais tektų pro Kurklius važiuoti, prašome užsukti į Šilelio malūną, nepasididžiuoti. Prie žibalinės lempos pasėdėti, pro kiaurą stogą į žvaigždes pažiūrėti. Pelės jums pagros, velniai pašoks. Ne veltui vietiniai gyventojai jį velnių malūnu vadina, kuris nervus jiems gadina. Sukasi malūno ratas, kviečia Anykščių buitinis kombinatas".

"Valstiečių laikraštis"
gruodžio 21 d.

— Mašina, dirbk be klaidų, nes dar bosas tave pakeis žmogumi.

Dainavo visiems keliauninkas

Vilniaus "Tiesa" lapkričio 24 d. parašė:

"Tarybų Sąjungos nuolatinėje atstovybėje prie Jung. Tautų įvyko socialistinių šalių draugystės vakaras.

TSRS nuolatinio atstovo prie J.T. J. Maliko kvietimu vakare buvo Bulgarijos, Čekoslovakijos, Kubos, Lenkijos, Mongolijos, Rumunijos, taip pat Baltarusijos ir Ukrainos TSR nuolatiniai atstovai prie J.T. diplomatai ir Generalinės Asamblėjos XXIII sesijos delegacijų nariai"

Ten dalyvavęs Al. Laurinčiukas pasakęs:

"Šią šventę lietuvių tauta pasitinka su didelėmis mokslo, kultūros ir ekonomikos pergalėmis tik todėl, kad mes pasirinkome socializmo kelią." Dalyviams dainavo sol. Virg. Noreika.

Taigi solistas dainavo tiems, kurie pasirinko socializmo kelią ir dainavo tiems, kurie bėgo viską palikę, pasirinkę kelią tolyn nuo socializmo.

SNIEGAS

Krinta! Krinta termometras!
Gal pririšt prie lango?
Speigo aštrų dalgį vėtros
Vis aštriau galanda.

"Kur veltiniai? Kad juos caras!
Kur storoji skranda?"
Žmona ieško, vyras baras,
Ir abu neranda.

Pažiūrėjus tik į sniegą,
Senio kaulai braška.
Visą dieną vyras miega,
Mėgždžiodamas mešką.

Kaip pasiutęs laužo šaltis,
Griūdamas nuo nulio!
Kas mėgina atsikelti,
Telefonais kulia.

Ir kaimynas daros juodas
Per daugybę sniego...
Išsižiojęs žiūri puodas,
Kur žmona pabėgo.

O kastuvas kampe tupi —
Ką jo sužiūrėsi!
Šluotai kad pakiltų ūpas,
Susiglaudę dviese.

Prie kastuvo glaudžias šluota
Kaip kukli mergaitė.
Nei išeit, nei išvažiuoti
Jau visa savaitė!

Mūza

— — —

— Jei žmogus sako, kad jaunai atrodai, tai reiškia, kad esi senas.

Kas iš jo išaugs, jei būdamas tik 6 savaičių jau traukia iš peleninės cigaretes ir bando užrūkyti.